Դ. 579 — 1887 ԱՊՐԻԼ 30 ԲԷՆԹՇԷՆՊԻՀ — 1304 ՇԱՊԱՆ 18 — ԻՒՐԻՆՃԻ ՄԷՆԷ

40 ԲԱՌԱ

ՁԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

40 ԲԱՌԱ

ԲՈԼԻԹԻԳԻՅԷ ՄԻԼԻՅԷ ԹԻՒՃԱՌԻՅԷ ՍԱՐՍԱՓԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ԵԼԵՎԱՄԻ ԿԱԶԷԹԱ

ԱԳՕՆԷ ՓԻՇԱԹԼԱՐԸ

	12 պլեթ	6 պլեթ	3 պլեթ
ՍԹԱՄՊՈԼ	200 ղրշ.	105 ղրշ.	55 ղրշ.
ԹԱՇՐԱ	240 »	125 »	

Մէջմիտկէ 20 ղրուշտան

ԻԼԱՆԱԹ ՓԻՇԱԹԼԱՐԸ

Լինի, Շնի վէ Հինի սահիպէ ղրշ. 6 Գիւնէմի սահիպէ 11ի 10ք. հս. » 3

Մէվատը նաֆիայա տաիր պէնտլէր մէճմանէն գապուլ օլունաճագ վէ տէրմ օլունմայան էվրագ իատէ օլունմայաճագ տրր։

Իսարէխանէսի, Սթամպօլտա Գապը Ալի ճատտէսինտէ Նումէրօ 20 Ձիվէլէկեան մաթպասասընտա տրր։ Գեանֆիֆէի մէվատտ հագգընտա կազէթանըն սահիպ վէ մէսուլը ՅԻԳԻԱՆ ՁԻՎԷԼԷԿԵԱՆնա միւրաճաաթ օլունա։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ

Սօֆիատան իչար օլունտրղընա կէօրէ, բրէնս Ալէքսանտրըն մագամը հիւքիւմէթտէն տիւչիւրիւմէսինտէն սօնրա Սօֆիատա թէչէքքիւլ իտէն հէյէթը հիւքիւմէթ ազասընտան պուլընմը։ Յանկարծ օրան Մանսէնէէօր Գլէման՝ պու քէրրէ հէյէթը նկատէթէ պիր մէքթուպ եազարագ, քեամիլէն արզը իթաաթ իթմիշ, վէ արթըգ բօլմիգա իչլերինէ գարըշմայաճաղընը պէյանլա թըրնօվատա վազիֆէի բուհանիյէսինի խկա իթմէսինէ միւսաատէ օլընմասընը ըէճա էյլէմիշ տիր։

ՄԸՍԸՐ

Տիւնքի Մէճլիսէտէ պէր վէճհը աթի օգուտմուշ տրր։

Օսմանլը գօմիսէրլերի իլէ Ինկիլթէրա գօմիսէրի պէյնինտէ էվվէլքի կիւն վուգու պուլան իճթիմա՝ խայը մուհիմմ օլմուշ տրր։

Մըսըրը թախլիյէսի հէնուզ գաթիէն գարարկիր օլամմըշ իսէ տէ, թարաֆէյն գօմիսէրլերի միյանընտա մուգարէնէթը էֆքեար հասըլ օլմըշ տրր։ Սըր Հէնրի Տրըմմնա Ուօլֆ՝ կէրէք պու մատտէ վէ կէրէք հէնուզ մուվաֆագաթ հասըլ օլմայան մէվատտը սաիրէ իւգէրինէ հիւքիւմէթը մէթպուէսինտէն թաիմնթը ճէտիտէ թալեպ էյլէմիշ տիր։

Իչպու թալիմաթը ճէտիտէնին բէնճէնպիհ կիւնքի (պու կիւն) իճթիմատան էվվէլ վիւրուտ իմմէսի մէմուլ տրր։

Ադամքիրը Մըսրիյէնին թանզիմնէ տաիր Ղազի Մուխթար բաչա հազրէթլէրինին լայիհասընա կէլինճէ, գայրը իհթիյա՝ իլէ թէլագրէֆ օլընմասը լազըմ կէլէն պիր բիվայէթէ նազարէն, հիւքիւմէթը Սէնիյէ՝ մէգքիւր լայիհա իլէ Մըսրլուսաբի Ինկիլիզ ժէնէրալլարընը թէբլիգաթը պէ՝ յինտէ պիր օրթա հուտուտ թայինինի գապուլ էյլէյօր իմիշ։

* * *

Էլ Գահիրէ կազէթասընն պէ՝ յանընա կ՝օրէ, Սըր Հէնրի Տրըմմնա Ուօլֆա ճանիպը Պապը Ալլատէն աթի տէքի թէքլիֆաթ վուգու պուլմուշ տրր։

1 — Ինկիլիզ ասքէրի պիր սէնէ զարֆընտա Մըսրը թախլիյէ իսէճէք տիր։

2.— Թախլիյէտէն սօնրա Մըսրը ասքէրինտէ միսթախտէմ Ինկիլիզ գապիթէլէրի եէրինէ Մըսրը գապիթէլէրի նասպ օլընճաճագ տրր։

3.— Թախլիյէտէն սօնրա Մըսրըտա գարըշըգլըգ վուգուքունտ, տէվլէթը Օսմանկէ իատէի ասպիչ իսէճէք իսէ տէ, պունըն իչիւն մէվճուտ ասքէրի պուլընմասընը հալտէ Ինկիլիթարագֆընտան Մըսրը ասքէր սէվգի զրմիրնտա տէվլէթը միւշարէլէյհա իլէ ագտը մուգավէլէ օլընճաճագ տրր։ Մըսրը ասքէրի 12 պինտէն 15000 նէֆէր գատտար օլաճագ, վէ Մըսրըա տաիր օրան մէսաիլը տիւվէլէյէ՝ մուվաֆագաթը տիւվէլէյէ իլէ ֆասլ օլընճաճագ տրր։

* * *

Մէնիւօրէն վէրտիկի սօն խապէրէ կէօրէ, Օսմանլը գօմիսէրլէրի՝ թախլիյէ իչիւն պիլա շարթ 3 սէնէ միւտէթի գապուլ էյլէյօրլար իմիշ։

* * *

Սըր Հէնրի Տրըմմնա Ուօլֆըն բիւքիպինէ մախսուս օլմագ իւզրէ Կիրիտ սուլարընտա պուլանան Ցէրէօն Նամ Ինկիլիզ հարպ սէֆինէսինէ՝ Զանագայէ խարճինտէ Պէչիգայա կէլիպ օրատա պէքլէմէսի էմր օլընմըշ օլմաղա, մէգքիւր սէֆինէնէն պու կիւն Պէչիգայա վիւրուտի մէմուլ տրր։

* * *

Մըսրը հիւքիւմէթինէ տօսթ օլան գապիթէլէրին Գասալայը գապի իլէ Սուսանլըլարըն բէխսի Օսման Տիկմայը էսիր իթտիքէրինէ տաիր ափիրէն զուհուր իտէն բիվայէթ թէքզիպ օլընբյօր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Բարիզ 10 մայիս

Հարպկիյէ նազրը ժէնէրալ Պուլանժէ՝ կէլէճէք հոկտեմբեր այրնտա Ֆրանսանըն Ղարպ վէ ճէնուպրնտա պիր գօլ օրտու իւղէրինտէ թէտարիքեաթը հարպկիյէ թէճրիպէսի իճրա իթմէք իւզրէ Մէճլիսը մէպուսանտան 5 միլեօն ֆրանգըզ պիր թախսիսաթ թալեպ իթմիշտիր։

Պէրլին 10 մայիս

Նոր Ցոյէ Ազէնտասի Զոյնոն նամ կազէթա՝ պալատէքի հավատիս հագգընտա պէյանը միւթալէա իտէրէք, թէսավուրը մէգքիւրը էհէմմիյէթը ճիտտիյէսի օլորղընը, չունքի հանկը գօլ օրտու օլորը թային իտիմէտիկինտէն, հէբսինին տէ հազրլանաճաղընը պէյան էյլէմիշտիր։

Ամթինա 10 մայիս

Խանէտանը գրալի՝ Գալամաթատա քէմալը չէվզ ու մէսէրբէյլէ գապուլ օլունմըշ տրր։

Ժէնէրալ Սուճօ՝ թէհլիքէլի պիր սուրէթտէ խասաթա օլմուշ տրր։

Ամթինա Օսմանը սէֆիրի Ֆէրիտուն պէյ՝ վէլատէթը հիւմայուն միւնասէպէթիյլէ տիւն զայէթ իհթիշամը պիր սուարէ վէրմիշ վէ սեֆարէթխանէ բէք միւքէլլէֆ պիր սուրէթտէ տօնատրըմշ տրր։ Պիլճիւմէ վիւքէլա վէ սիւֆէրա վէ Ամթինա միւմէհհայիլգանը՝ չէհրայինը մէգքիւրտե հարքը պուլընմիշլար տրր։ Պու կիւնքի կազէթալար՝ մէգքիւր չէնիկի իթարիֆ իթտիքէրէրի սրրատա, Ֆէրիտուն պէյի սուրէթը ֆէվզ էլզայէտէ մէսհ ու սէնա խոր յօրլար։

Լօնտրա 11 մայիս

Սըռնաբարը Պէլլինտէն ալրպ Նէյր իթտիկի պիր թէլէկրաֆ Ալսթրիա օրտուսընտա գայմագամ բրէնս Կայեօմ տր Նասսաուն՝ Պուլկարիսթան բրէնսլիկինէ նամզէտլիկինի բրէնս Պիզմարգրն իլ Իպամ իտէճէկկինէ տաիր օրան հավատիսի թէբզիգ ի տիյօր։

Խամիլիա 11 մայիս

Մայիս 1ուէն 10ա գատտար Սիվէյիյ գանալընտան 106 սէֆինէ միւրուր իտուպ, 1,940,000 ֆրանգ հասըլաթը միւրուրիյէ վագը օլմուշ տրր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Պիլճիւմէ մէմուրլիյնին սուրէթը մունթազամէտ մասլ ալամմալարընտան տօսյայ տիւչարը միւզայէգա օլորգլարը՝ մէմուր հազրէթը Բատիշահի օլմագա, պունտան մուգատտէմ տախի սուտուր ի տէն էմր ու ֆէրմանը Միւլիւքանէլերի վէճհէյ պիլճիւմէ մէմուրլիյնի մաշալաթընը թէտախլէյ տիւչիւրիւմէյէրէք այտան այա մունթազամէն թէէտիյէ վէ թէսվիյէսի հագգընտա պիմիւզաքէրէ պիր չարէ պուլունմասը վէ մէմուրլիյնի վէ քէթէպէի ագամ գուլլարընը նաիլը ըրիֆահիյէթ իտիմէսի խուսուսլարընա պու քէրրէ թէքբար իրատէի Սէնիյէ սուտուր իտէրէք, սուրէթը էմր ու իրատէի Սէնիյէ Պապը Ալիյէ թէպլիղ գըլընմըշ տրր։

—Բամազանըն թէգաբրուպը միւնասէպէթիյլէ պաղը մէսարիֆը միսթաճէլէյէ սարֆ իտիմէք իւզրէ Մալիյէ նէզարէթինին Գալաթա պանքէրլէրինտէն 150,000 լիրալըգ պիր իսթիգրազ ադ ա իմիշ օլորը, վէ կէչէնտէ մէվզուը պահս օլան 6 միլեօն լիրալըգ իսթիգրազ հագգընտա տախի եէնիտէն միւզաքէրաթա իպթիտար իտիլտիկի իշիտիմիշ տիր։

—Մէարիֆ նէզարէթինտէ միւթէչէքքիւլ «էնճիւմէնը թէֆթիշ վէ մուայենէ» միւլղա թէրճէմէի ֆիւնուն գալէմի խիւլաֆաընտան իքի միւգթէտիր էֆէնտինին թայինի խուսուսը իրատէի Սէնիյէ իգթիզասընտան օլմաղա, պու քէրրէ գալէմը մէզքիւր խիւլաֆաընտան Մուսթաֆա Ազմի պէյ իլէ Բագրմ էֆէնտի՝ Մէարիֆ նազրը Միւնիֆ բաչա հազրէթլէրի թարաֆընտան պիզզաթ իմմիհան իտիլէրէք մէզքիւր էնճիւմէնէ ինթիխապ օլընմըշալար տրր։

—Զաթը հազրէթը Բատիշահի՝ Գարատաղ բրէնսինին նամիզաճ օլորղընը իսթիխպար պույուրտրգլարընտա, բրէնսը միւշարէլէյհէ պիր թէլէկրաֆ քէչիտէսիյլէ իսթիֆսարը խաթրընա ինայէթ պույուրմուշ օլորգլարընտան, բրէնսը միւշարէլէյհ տախի մուգապլէթէն քէչիտէ էյլէտիկի թէլէկրաֆտա, իչպու ինայէթը Սէնիյէ մազհարլիյէթինտէն տօլայը արզը չիքրան իլէ պէրապէր հալը սրհհէթինին էյիլէշմէքտէ օլորղընը պէյան էյլէմիշ տիր։

—Մէսմուաթա նազարէն, Մալիյէտէ «թախսիսաթը մալիյէ» նամ իլէ եէնիտէն պիր տաիրէ թէչքիլ գըլընմիշ տրր։

Մուհասէպէի ումումիյէի մալիյէ վէ թահսիլաթ վէ պէյթիւլմալ վէ օրման վէ մէատին վէ իհալէի աշար իտարէլէրի իպգա իտիրմիշ տիր։

«Մուհասէպաթը ամիգա մուհասէպէճիլիկի» նամ «մուհասէպաթը ամիգա միւտիրիյէթի» իւնվանընա թահվիլ օլընմըշ տրր։

—Ալէքսանիա թէպաասընտան օլուպ Պէյօղլընտա Ցօղու եօլտա Սանթա-Մարիա քիլիսէսինին գարշըսընտա վագը գուլումմու Մ. Բիշարտ Գրօքէրին մաղազասընտա սաաթ ճրլրգ իթմէքտէ օլան Մ. Էպլէր՝ էվվէլքի սապահ Թէբէ պաշընտա վագը խանէսինին թարացասընտա չամաչը իրի իլէ քէնտի քէնտիսինի սրպ թէլէֆ օլմուշ տրր։

Մէրգումին զէվճէսի՝ զէվճինին թարացայա կիտիպ կէճիրտիկինի կէօրիւնճէ, եօգարը չըմմըշ վէ գօճասընին քէնտի քէնտիսինի ասմըշ օլորղընը կէօրէրէք իրի սէօքմուշ իսէ տէ, Մ. Էպլէր հէման օ տագիգատա թէպրիմ ըուհ իթմիշ տիր։ Իչպու թէլէֆը նէֆէսին սէպէպի մալիմ տէյիլ տիր։

—Բէրէտէ նէչր օլընան պիր կազէթանին պէյանընա կէօրէ, Լօյտ գումմանեասընը ախիրէն Կիրիտտէն Բիրէյ վիւրուտ իտէն Տանոպ՝ վաբօրընտա ֆուգարատտէն 10 եաշընտա պիր չօճուգլա մանէն 3 Եունան վէ 2 Օսմանլը թէպաասը պուլունըպ, պունլար պիլէմ ալամամըշ օլտուգլարընտան, անպարա աթըլարագ թէքմիլ էտնան սէյահաթտա օրայա գարատրլտրգտան մատտա, վագթ վագթ իւզրլէրինէ տէ իսլիմ՝ սույը տէօքիւլէրէք ըսլատրմըշլար տրր։ Բիրէ լիման բէիտ՝ քէյֆիյէթի խապէր այընա, վաբօրա կիտիպ մէրգումին իւչ Եունանը յարմըշ, վէ գալան իքի Օսմանը թէպաասընն տախի թալեպ օլընմասը իչիւն Օսմանը գօնսօլաթօսընա իխպարը քէյֆիյէթ իմմիշ տիր։

—Շարգի Ռումէլիյէ չիմնիյէ գատտար հիշ իթալիա էմթասը իտիալ օլընմամագտա պույուրտրընտան. Ֆիլիպէտ մուգիմ Իթալիա գօնսօլօղ՝ պու պապտէ հիւքիւմէթը մէթպուէսինէ պաղը թէպլիղաթ իճրա իթմիշ վէ կէչէնտէ Իթալիա թիճարէթ նէզարէթի՝ իհթիյաճը մահալլիյէ էլ վերիլի պաղը էմթաա վէ մահսուլաթը Ֆիլիպէյէ կէօնտէրիլիպ էնզարը ումումիյէյէ վագ իտիլմէսինի գարարլաշտրմըշ իտի։

Պու քէրրէ Ֆիլիպէտէն եազրլան պիր մէքթուպտա, էմթաա մէգքիւրէ իլէ Ֆիլիպէտէ ուֆագ պիր սէրկի թէրթիպ իտիլտիկի վէ պունլարըն մէմալիքը սահրէ մամուլաթը իլէ ըեգապէթ իտէպիլէճէյի անլաշըլ տրզը պէյան օլընմըշ տրր։

ԳՈՒԼԱԴՍԸՋԵԱՆ ՄԱՐԴԱՐ

ՄՈՒՀԱՔԷՄԻՍԻ

Պու կիւնքի կազէթամիզը իչ սահիֆէլէրինտէ միւնտերիճ թաֆսիլաթտա կէօրիւլէճէկի վէճհէլ, դամլ ճինայէթիյլէ մաղնուն վէ միսթէճհիմ օլան Գուլագսրզեան Մարգար էֆէնտինին մուհաքէմէսի տիւնքի կիւն խիթամ պուլըպ, ճէզա գանունամէի հիւմայունընը 174ինճի մատտէսինին ֆգրան էվվէլյէսի մուճիպլինճէ մումանիլյհին միւճրիւմյէթինի հիւքմ վերիլէրէք, 15 սէնէ միւտտէթլէ քիւրէք ճէզասընա մահքիմ իտիլմիշ օլտուղընտան, վէ քիլի Սարաճ Թորոս էֆէնտի իչպու հիւքմի թէմեղ իթտիրէճէկլինի մահքէմէի ճինայէթէ արզ ու պէյան էյլէմիշ տիր։

ՀԱՑՏՈՒՏՔ ՄԷՇ ՀՈՒՐ ԳԱԲՏԱՆ ԱՆՏՐԷԱՆԸՆ ՏԷՐՏԷՍԹԻ

35 սէնէտէն պէրու Այտընը վիլայէթինտէ իճրան չէգավէթ իմմէքտէ օլան հայտուտը մէշհուր Գաբտան Անտրէա՝ կէչէն բազար էրմէսի կիւնիւ Այասուլուգ ճիվարընտա Իզմիր ժանտարմա գօմանտանը թարաֆընտան տէրտէսթ իտիլմիշ տիր։

Պունտան ագտէմ պիրի Իզմիրտէ վէ տիկէրի Աթինատա տէրտէսթ օլանան իքի հայտուտ՝ Գաբտան Անտրէա զանն օլընարագ, կազէթալարտա պիր խալը գէյլ ու գալի մուճիպ օլմուշ իսէ տէ, մէրգուման հայտուտլար՝ Գաբտան Անտրէա օլմայրզ անրն նամ իլէ իճրան չէգավէթ էյլէտիրլէրի՝ իճրա օլանան թահգիգաթտան անլաշըլմըշ տրր։

Շիմտի թահթը թէվզիֆէ ալանան հայտուտրն ասրլ Գաբտան Անտրէա քէնտիսի խուսկի՝ մէրգում թարաֆընտան մուգատտէմա տաղա աշրրմիշ օլան 8 քիշինին միւվաճէհէսսիյլէ սապիթ օլմուշ տրր։

—

Քիրասօնտա իճրան չէգավէթ ի-տէն Մօլլա հիւսէյին նամ մէշհուր հայտուտրն պիր թագրմ խապասաթընը տունքի նիւսխէմիզտէ եազմըշ խիլ։

Պու քէրրէ Քիրասօնտան իչար օլընտրղընա կէօրէ, մէրգում հայտուտ՝ ախիրէն կիւնտուզ վագթ թիրէպօլուա 3 սաաթ մէսաֆէտէ էապկյէ նամ պէօյիւք գարիյէյէ տուխուլ իտէրէք, Գուլուճեան նամընտա զէնկին պիր էրմէնիյի տաղա աշրրմըշ, վէ 1500 լիրա թախլիս ագէպի թալեպ իթմէքտէ իմիշ։ Իչպու վագտա՝ էապկյէ գարիյէսինտէ վէ թէբմիշ Թիրէպօլու գագասընտա տէհշէթ ու հէյեճանը մուճիպ օլորղընտան, հայտուտը մէրգումին եէտը զուլմինտան մուհաֆազալարը բէճասընը հավի օլարագ խաքիրան Շահանէյ արզ օլընմադ իւզրէ քէթիլիլէր թարաֆընտան պիր թէլէկրաֆնամէ թանզիմ օլընմըշ տրր։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Կրօն. ժողով՝ Ս. Էջմիածին Կաթողիկոսը Վեհ. Մակար Սրբազանա փեար 18 թարիխկէ պիր թահրիրաթ իրսալ իտէրէք, Ռուսիատա էրմէնի թալեպէսինէ մէզհէկ տէրսինին Ռուս լիսանը իւզրէ վերիլէճէկինէ տաիր օրան հավատիսին սահիհ օլուպ օլմատրղընը սիվալ էյլէմիշ օլմաղա, միւշարէլէյհ Կաթողիկոս հազրէթլէրի՝ պու սիվալէ ճէվապէն ապրիլ 7 թարիխկէ պիր Կոնդակ իրսալ իտուպ, թէտպիրը մէզքիւր ալէյհինտէ Գաւգասիա վալիսինէ բրօմէսթօ իմտիկինի, վէ մէզհէպ տերսի վերէն բարաղլարը պէպյէ պիր թէքլիֆէ մուվաֆագաթ իմմէմէզլերինի թէնպիհ իմմէզլերի իչիւն Առաջնորդլարա պիր Շրջաբերական եազտրղընը, վէ վասաթի մէքթէպլերտէ (միջնակարգ) մէզհէպ տերսինին Ռուս լիսանը յլա վերիլմէսինտէն սարֆը նազար օլընտրղընը իչար էյլէմիշ տիր։

Կրօն. ժողով՝ իճրիմամը ախիրինտէ Վեհ. Սրբազանն մէզքիւր ճէվապնամայսինի գրաաթ իտէրէք, միւշարէլէյհին պու մէսէլէտէ իպրազ էյլէտիկի համիյէթտէն տօլայը պէյանը խօշնուտի վէ մէմնունիյէթ էյլէմիշ տիր։

—

Քաղ. ժողով՝ Ռուսճուգլեան Դեր. Տ. Գէորգ վարդապետին Դայսէրլիյէ Առաջնորդըղընան խսթիքասընը պունտան ապտէմ գապուլ իմմիշ օ-օրուպ, Կրօն. ժողով տախի պու տէֆա խսթիքան մէզքիւրը գապուլ ի տէրէք, մահալը մէզքիւր Առաջնորդըղը իչիւն պէր վէճհը ալմի պիր նամզէտ ճէտվէլի թանզիմ իմմիշ տիր։

Տիմոթէոս եպիսկ. Սափրիչեան
Գէորգ վարդպետ. Իսթիճեան
Յակոբ Աշտ » Փափազեան

Ա Զ Դ

Յառաջիկայ մայիս 3 կիւրակէ առաւօտ Դեր. Հմայակ Եպիսկոպոս Դիմաքսեան Ս. Պատարագ պիտի մատուցանէ ի Մայր Եկեղեցւոյ ի յիշատակ հանգուցեալ Դպրապետաց Դպրաց, Երաժիշտ դասատուաց և համայն բարերարաց դպրաց դասուն ի դիմաց առաջնոյ Թաղ. Խորհրդոյ

Մայր Եկեղեցւոյ
Ատենադպիր Ատենապետ
Լ. Կ. ՁԷՆՈՒԼԷՆ Ե-Լ-Ք-- Ե Ն-ՐՍԷՆ

Տիւնքի կիւն Ալաբեան Յովսէփ էֆէնտինին քէրիմէսի Մատամ Աննի ֆոն Վիթէրշէյմին ճէնազէ պայը մութանիթան պիր սուբէյմտէ իճրա օլընարագ, Աթոռանիստ Ս. Աստուածածին քիլիսէսինտէ Ագարեան խանէտանը վէ խանէտանը միշարէլէյհանին ագրապա վէ թէպլիղաթի վէ ահիպպահ միւթէատտիսէսի վէ շէհրիմիզ էճէնպի սէֆարէթի վէ գանսօլաթօլարընին մէմուրիյինտէն պիր խայլիսի վէ պիշիմիզ պանդալար միւտիրլերի վէ միլլը միսթէլիֆէ-տէն պանքէր վէ թիւճարանը միւթէպէրան հայրը օլորգլարը հալտէ, կաթողիկոս վէ Բաթրիգ Բիւթպէթլու Ագարեան էֆէնտի հազրէթլէրի՝ պիրճիւմէ ըէհապին իլէ պէրապէր ճէնազէ տուվալարընը իճրա էյլէմիշ տիր։

Ալինը մէգքիւր խիթամտա, Ալէքսանիա սէֆարէթխանէսի գարագօլ վաբօրընն թաֆալարը՝ ճէնազէյի քիլիսէսէնէ գալընարագ, քիլիգարուսը էօնիւնտէ տուրան վէ միւթէատտիտ չիչէք վէ կրանթալարլա միզէյյէն օյան էօրիւ արապասընա գատտար կէօթիւրմիշլէր տիր։

Ագարեան Յովսէփ էֆէնտինին վէ ումումի Ագարեան խանէտանընն կիրիֆթար օլորղը իչպու քէտերը ազիմտէն տօլայը պէյանը թաազիյէթ խտէրէք, ճէնազը հագգրն թէսէլլիսինի թէմէնինի էյլերիզ։

ՀԱՅՈՒԹՅՈՒՆԱԿ

ԱԶԳԱՆՈՒԷՐ ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ ԸՆԿ. ՊԱՐԱՀԱՆԴԷՍԻՆ

5/17 Փետրուարի 1887

—

Մ-ոյ	Լ. Օ.
Ընդհանուր հասոյթք (1) Հանգանակութիւն, տոմակք և օթեակք	859.24
Վիճակահանութեան հասոյթ ի պարահանդէսն	29.72
	888.96
Ելք	**Լ. Օ.**
Ընդհանուր ծախք (2)	129.25
Վճարեալ առ Մեծ. Ց. և Մ. Խսաեան եղբարք, Գանձապետ Ընկերութեան 1887 յունվար 30 թուականին վճարեալ	150
Փետրվ. 10 » »	100
» 17 » »	200
» 23 » »	200
Ապրիլ 27 » »	78.71
Ապառիկք	31
	888.96

Ի դիմաց Կարգադիր Մասնախնամքին

Գանձապետ Ատենապետ
Սեդրակ Մ-ոյ-ոդեան Ս-րբէն Ազ-բէկեան

Ղալաթիա
27 ապրիլ / 9 մայիս 1887

(1) Մանրամասնութեանց եւ հանգանակութեան մասնակցողաց անուանց ցանկը Ընկերութեան յանձնուած է։

(2) Նամակաց եւ տոմակաց տպագրութիւնը ձրի կատարուած է։ Նաեւ պէ-ֆէի ծախքն հայթայթուած է Մասնախնամքի անդամց ոմանց կողմանէ։

ԲԱՌԱՐԱՆ

ՀԱՑ-ԴԱՂՈՒԵՐԷՆ

Ոսկեան Կոմիտաս էֆ.-ն՝ թէրթիպ էյլէտիկի Էրմէնիէէսէն Ֆրանսրզեայա օյան մէզքիւր լուսամ քիթապընը Ցինճի ճիւզի նէչը օլընմըշ տրր։

ԿԷՕՄՐԻՒԲ ԹԱՐԻՖԱԼԱՐԸ

Բ

Եվրոբա տեվլեթլերինն, վէ հարթա Միւճթէվեայի Ամերիգա ճիւմ հուրիյեթինն պիրէ, քէնտի միքելերինն էճնէպի ըէգապէթինէ գարշը մուհաֆազա իյէմէք իչուն, թիճարէթի սերպէսթիյէթի գախէսինէ գարշը հարեքէթէ, վէ խարիճտէն կէլէն էմթաա իւզերինէ աղըր կէօմրիւկ ըէսմէրի վազ իյէմէյէ մէճպուր պուլունմը օլորգլարընը զէբբ իյէտիք։

Մէսէլա Ֆրանսա, պու գատար ֆապրիգալարա, չըմէնտֆէրլերէ, գանալարա, պիրինճի սընրֆատա ալա գիրաաթա, էհլի սանաթ վէ էհլի հիւնէրէ, էլհասըլ հեր շէյէ վէ հեր գօլայլըգա մայիք պուլունմագտա իքէն, Ինկիլիզերանըն խամ մաթահ ուճուզըղընա վէ էմթաա վիւճուտէ կէթիրմէք դուվվէթինէ վէ Ալէմանիանըն տախի իշճիլիք ուճուզլըգը դուվվէթինէ կէօյիւս վէրէմէյիպ, քէնտի էհլի սանաթ վէ էհլի հիւնէրինի խարապկէթատն գուրթարմագ իչուն, վէ երպապը գրաթընը տախի էճնէպինն ըէգապէթինէ գարշը միւտաֆաա իտէպիլմէք իչուն, Ինկիլիզերատան վէ Ալէմանիատան կէլէն էմթաա վէ մահէլի միխթէլիֆէտէն կէլէն զախիրէ իւզերինէ աղըր կէօմրիւկ ըէսմէրի վազ իյէմէյէ մէճպուր պուլունը իսէ, արթըգ Ֆրանսայա պագարագ հեր վէճհ իլէ չօգ կերիւերտէ զամըզ օլան միլքիմիզ իչուն այնի գախտէյէ սիւլիւք իթմէքտէն զիատէ նէ՞ ս լամէթ թարզ պուլունապիլիր։ Նաղարիաթ իլէ քէնտիմիզի ալտատարմ՞մ։

Նասըլ քի տէտիք, էկեր Ինկիլիզլեր սերպէսթ թիճարէթէ, կէօմրիւկ ըէսմէրինն թախֆիֆլինէ վ. հաթթա լազգինա օլ գատար խաճիշ կէօսթէրմիշլեր, վէ իմի նաղարիաթ՝ ատէլիաթ էսէրի իլէ տէ բարլագ սուրէթատ թաստիգ օլուռնմուշ իսէ, Ինկիլիզերանըն խարիճտէտ տախի ատէլիաթ էսէրի՝ իմի նաղարիաթը իճիասա չըգարմըշ տըր։

Ինկիլիզլերէ պագարագ ազ գալտը քի պիւթիւն տիւնեա տա ալտանաճագ իտի։

Թապիաթըն իհսանընտան բէք ազ թէչէքքիյէ հագդլարը օլապիէն պու Ինկիլիզլերինն նէ սէպէպլէ թիճարէթ սերպէսթիյէթի սայէսինտէ իհեա օլտրգլարընը տիւնքի պէնտիմիզտէ թարիք էյլ՛տիք։ Ֆագաթ օ այնի սէպէպլեր եալընը Ինկիլիզլերէ մասուս օլորգլարընտան, միլէր սուրէ միյանընտա էն զիատէ Ինկիլիզլ՛ըէ միւշապէհէթի պուլունան Միւճթէմայի Ամերիգա պիլէ աքսի թարիւէ միւբաճաաթ էյլէմէյէ մէճպուր օլտու։

Արթըգ նէ՛ըէտէ գալըրլար Ֆրանսա, Ալէմանիա, Ավստրիա, Ռուսիա, Իթալիա վէ սաիրէ, վէ նէ՛ըէտէ գալըր Թիւրքիա։

Ֆիլ հագդրա թիճարէթ սերպէսթիյէթի եալընը Ինկիլիզլերէ եարայրպ տիկէր հիչ պիրիսինին իշինէ կէլէմէտի։ Վէ պէլքի Ինկիլիզլերէ եարամասը տախի, անասըլ պաշգալարընն իշլերինէ կէլմէտիյի նէթիճէսի տիր։ Եօգաա էկեր Ինկիլիզլեր տախի տիկեր միլլեթլերին պուլունտրգլարը հալտէ օլմուշ օլաալար իտի, ապա շիւբհէ ճայիզ տէյիլ տիր քի, կէճէ կիւնտիւզ էօնիւնտէ քիւնլիւքլեր թիճարիւմքտէ օլտուգլարը թիճարէթ սերպէսթիյէթի հէյքէլինի էն էվվէլ եերէ վուրուպ բարչա բարչա իտէնլեր տէ քէնտիլերի օլաճագլար տըր։

Էկեր Ինկիլիզլեր՝ պիզիմ պիլտիյիմիզ Ինկիլիզլեր իսէ, Նաղարիաթլաասլա քէնտիլերինի ալտանմայրպ, ամէլիյաթ էսէրինտէն պաշգա հիչ պիր շէյ թանըմատրգլարընտան, վէ տօղրուսունը սէօյլէմք իչուն, էկեր Ինկիլիզ օլմուշլար իսէ պու պէպիւք ֆալիլէթ սայէսինտէ օլմուշ օլորգլարընտան, մազարրաթը կէօրիւլտիյի իլգ կիւնիւ, թիճարէթ սերպէսթիյէթի նաղարիաթընը եէրտէն եէրէ չարբանլար տախի քէնտիլերի օլաճագլար իտի։

Ֆագաթ խուսուսի իլէ քէնտի տէմիրլերինն վէ քէօմիւրլերինն ուճուզընը սայէսինտէ, սերպէսթ թիճարէթի՝ եանի էճնէպիյէ գարշը ըէգապէթի բէք ալէա սուրէթտէ իլերու կէօթիւրմէյէ միւգթէտիր օլապիլիր վէ քեաֆֆէսինէ զալէպէ եիմիշ օլորգլարընտան, թապիաթը իլէ քէնտիլերի իչուն տիւնեա իւզերինտէ սերպէսթ թիճարէթինտէն տահա պէօյիւք պիր նկյտէթ օլմազ իտի։

Էլհասըլ սերպէսթ թիճարէթ տէնիլէն չէ, ալէմը թիճարէթտէ պիր հարպը ումմի տիմէք տիր։ պիր թարաֆը դալիպ կէլէճէյի վէ տիկեր թարաֆը տախի մաղլուպ օլաճաը թարպի տիր։ վէ վայ օ միքելէրէ քի, եէալէրինտէ նէվինատ թիճարէթ սիյասլարը վէ միւքէմմէլ թէտարի վեաշլարը պուլունմագսըզն պու հարպա տախիլ օլուրլար։

Արթըգ տիւշինիւմէլի քի, պու հարպը ումմիտէ, ատի պարութլարը տա պուլունմայան միլլեթլերին հալի նէ օլուր։

Պու հարպտա շիմտիյէ տէկին զալէպէ Ինկիլիզլերտէ գալըպ, տիկեր միլլեթլերին քեաֆֆէսի տախի մաղլուպ օլուրլար, վէ քէնտիլերինի թէքմիլ խարապկէթատն գուրթարապիլմէք իչուն պաշգա չարէլերի գալմատըղընտան, մուհաֆազալ թիճարէթ (կէօմրիւք ըէսմի զամմի) գալ՛ալարը արգասընտա սըղընը յօրլար, վէ պիր թարաֆտան տա պուգալէալարա թագվիյէթ վերմէյէ չալըշը յօրլար։

Պիզիմ շիմտիքի եարմագ խաթէտիյմիզ տէ իչթէ պու տըր, վէ չինքի պու թիճարէթ հարպը ումմիմսինտէ էն զայիֆ վէ էն թէտարիքեաթսըզ պուլունան միլլեթլերտէն պիրիսի տէ պիդիզ։ Վէ չինքի տէյիլ եալընը թիճարէթ ֆաթիհի Ինկիլիթերայա գարշը, իլա Ինկիլիթերատան մաղլուպ օլմուշ օլան տիկեր նիչէ միլլեթլերէ տէ գարշը, տէյիլ եալընը սանաթ ու հիւնէրլերիմիզի, իլա ատի մահսուլմրդը պիլէ միւտաֆայա մէճպուր պուլունմագտայը, իմի կէօմրիւք թարիֆալարընն զամմի պիզիմ իչուն Ֆրանսատան, Ալէմանիատան, Ավստրիատան, Իթալիատան, Ռուսիատան վէ հաթթա Միւճթէմայի Ամերիգատան տա զկյատէ էլզէմյէթէտէն օլտրգընա պունատան տա պէպիւք պիր իսպաթ օլամազ։ Վէ հալիմիզ տէ պու իսպաթա թագ վկյէթ վերմէքտէտիր։

Կէօմրիւք թարիֆալարը զամմինն պաղը խուսուսի մազարրաթլարը պուլունտրգընը պիզ տախի իբրարէ մէճպուրը։

Ֆագաթ խուսուսի իլէ պիզիմ միլքիմիզին չիմտիքի հալինտէ անրն ումմի ֆայիտէլերի օլ գատար պէօյիւք օլաճագ տըր քի, արթըգ պունլարըն եանընտա օ պաղը խուսուսի մազարրաթլարըն սէօզլերի պիլէ օլամազ։

Պիր սէօզ իլէ սէօյլէյէրէք, մէսէլէ, ուճուզլուգտա՝ ֆագաթ ֆագրը հալտէ եաչամագ հալի իլէ, պիրազ պահալրլրգտա ֆագաթ սաատէթը հալտէ եաչամագլըղըն արա եէրինտէ տիր։ պունլարտան պիրիսինի ինթիհապ իթմէզի։

Պագալրմ՞քի հանկը չէ՛յէր իւզերինէ չօգճա, վէ հանկը չէ՛յէր իւզերինէ ազ պիր չէ՛յ զամմ օլունաճաը, վէ պաը չէ՛յէրտէ տախի էվվէլքինտէն տէ պիր չէ՛յ թէնզիլ օլմնամը պիր էյիճէ տիւշինիւլտիք տէ մազարրաթ թարաֆլարընտա էօնիւ այնապիրիպ, եալընրդ ումմի մէնֆաաթ թարաֆլարը մէյտան տա գալապիլիր։

Պիր թարաֆտան միւտաթալ իր խրթամ պուլմագտա օլան թիճարէթ ահտնամէէրիմիզ ագտ օլընտրգլարը վագթլար, վագիթ հաղրլտան չօգ ֆարգը հալտէ իտիէր։

Մէմալիքը էճնէպիյէտ պուխարը ֆապրիգալարա, չըմէնտրֆէրլերէ, վարբրլար, էլ հասըլ հեր նէվի թիճարէթ վասրթալարը չիմտիքինն նըսֆը գատար պիլէ իքմալէ վարտրրըմամշլար իտի։ Ամերիգատա վէ հինտիսթանտա տիւնեալարը տոյուրաճագ զախիրէ հուսուլէ կէթիրիմէմէքտէ իտի, 190 զ. իլէ պիր կիւվէյի տօնաթաճագ սանաթ հէնուզ իճատ իտիրմէմիշ իտի։ ալթը պուչուգ կիւն զարֆընտա Ամերիգատան Էվրոբայա վարբր եէթիշտիրմէք կիւնլերի տահա սապահ օլմամշլար իտի։ վէզայրիհիմ վէզայրիհիմ։

Օլ վագթի եէնէ քէօր թօբալ ազ չօգ էճնէպինն ըէգապէթինէ գարշը քէնտի սանաթ վէ հիւնէրլերիմիզի միւտաֆատ իյէմէյէ միւգթէտիր պուլունապիլմէքտէ իտիք։ Շամ վէ Հալէպ վէ Ֆրուսա գումաշլարը-միզ ազ չօգ սիւրիւլմէքտէ իտի։ քէնտի ֆէսխանէմիզին ֆէսլերինի կիմէքտէ իտիք։ Եերլի տօգումալարը-միզ վէ եերլի պէզլերիմիզ պիզէ պահալը էկօրինմէմէքտէ իտի։ Ամերիգատան վէ Հինտիսթանտան պիլէ թէճավուզա թապի պուլունմամագտա իտիք։ վէ հեր նէ գատար շիմտի Էվրոբատան վէ Ամերիգատան կէլէն էմթաա գատար ուճուզլուգլա քէնտի իհթիյաճըմըզը եէրինէ վարտրրամամագտա իտիք իսէ տէ, եերլի սանաաթըմըզ վէ մահսուլումուզ սայէսինտէ գազանտրզըմըզ բարա իլէ, պիզիմ քէնտի պահալը էմթաամըզը տա, ֆէրահ ֆէրահ սաթընա-լապիլմէքտէ իտիք։

Վագա օ տէտիյիմիզ վագրթլարտա, պիր եէնի կիւվէյիմիզ 1000—1500 զրուշ իլէ ատանապիլմէքտէ իքէն, չիմտի էճնէպի մամուլաթը սայէսինտէ 190 զրուշ իլէ տէ բէք ալէա սուրէթտէ ատանապիլմէքտէ իսէ տէ, չիմտիքի 190 զրուշը թէտարիք իյէմէք, օլ վագթքի 1000—1500 զրուշը թէտարիք իյէմէքտէն տէ միւշքիլ օլմուշ տըր։

Զիւնքի էճնէպինն ըէգապէթի եիւզիւնտէն սանաթլարըմզը վէ հիւնէրլերիմիզ պամմը, չիւնքի միլքիմիզէ ուճուզլուգ կէթիրէն էճնէպի, ուճուզլուղու պրագրպ բարամըզը ալրպ կիթմիշ, վէ սանաթլարըմզը վէ հիւնէրիմիզի պաթրրպ, մէզքիւր ուճուզլուգտան իթիքատէ իտէճէք հալիմիզի տէ պրագմամշ տըր։

Պիր միք իչուն ուճուզլուգտան գկյատէ էլզէմ օլան շէյ, կէչինմէ տիր։

Կէչինմէ, եանի բարա պաղանմագ օրմարդտան սանրա ուճուղլու-զընէ՞ հիքմի վ՝ ն՞ ֆայիտէսի օլապիլիր։

Պու տիւնեա, ֆագրը օրտպ տա ուճուզ եաչամագ տիւնեասը տէյիլ տիր։ իլյա վէնկին օլուպ տա պահալը եաչամագ տիւնեասը տըր։

Զամէն տիւնեա իւզերինտէ տէ, էն սէֆիլ միքելէր, էն ուճուզ միքելէր տիր։

Հաթթա պիր շէհրին վէ պիր սէմթին պիլէ էնս ֆիլ էհսանիերի էն ուճուզ մահէլլէտէ վէ էն ուճուզ խանէլէրտէ եաչայանլար տէ՛րի՞ մի։

Պունլարտան անլաշրլաճաղը իւզրէ, Էվրոբանը պիզէ կէթիրմիշ օլտուղու էմթաա ուճուզլուղը պիզէ ֆայիտէլի օլամայրպ, պիլաքիս չօգ մազարրաթը օլմուշ տըր։ վէ էկեր իչին խյճապանա պագրմագ իսէ, պու մազարրաթըն թէհամմիլ օլունամաճաագ բատտէլերէ կէլէճէյի տէ շիւբհէսիզ պիր մատտէ տիր։

Ամիդ թիճարէթ ահտնամէէրինին ագտ օլընտրգլարը վագթլարտան պէրու իշլերին հալլերի նէ գատար թէպէտտիւլէ թապի պուլունմուշ, վէ էմթաա վիւճուտէ կէթիրմէք վասրթալարը սաիր մէմալիքլերտէ նէ տէրէճէտէ իքմալէ վարտրրըմշլար իսէ, պիզտէ տախի քէնտի հալիմիզէ կէօրէ օլսուն օ նիսպէթմէզ աղ չօգ սիւրիւլմէքտէ իտի։ Թամամ տէր ուզուն սիւրմէտի։ Թամամտան սոնրա, բրէնս գօլունը Լէտի Բիշմոնա վէրէրէք վէ տիկեր սուֆրալարա տախի իշարէք վէրէրէք ճիմմէտի տիկեր պիր սալօնա կիրտիլեր քի, պուրասը Թամամ սալօնընտան տահա վասի վէ տահա միւզէյյէն օլուպ, գուպպէսինէ սալըմշ վէ տիշարտան իւլեր իլէ սալլանտրրըմագտա պուլունմըշ օլան ազիմ եէլլամշ վէ տիշարտան տախի սալօն տախիլինտէ զայէթ լաթիֆ պիր սէրինլիք հուսուլէ կէթիրեր իտի։

Միսաֆիրլերին գահվէյի իչու սալօնա կէթիրիլտի։ Ֆագաթ իքրամ եալընը գահվէյէ տէ միւնհասրը գալմայրպ, գահվէյի միթագրպէն ալթուն վէ կիւնը գահվէյէ տէ միւնհասրը գալմայրպ, գահվէյի միթագրպէն ալթուն վէ կիւնը միշ թէբսիլեր իչինտէ տիւրլիւ տիւրլիւ գուրապկէլեր վէ չէքերլամէլեր թէվգի օլունը։ Պունլարրն իսէ քեաֆֆէսի պահալը չէյլեր օլմազլա, եէնիլտիքտէն սոնրա հասըլ օլան հարարէթի սէօնտիւրմէք իչուն տախի պուզլու շուրուպլար իչիլմէք լազըմ կէլիր իտի։

Պիր արալագ Պահուր Սինկ պիր էլմասթրաշ քեասէ ալըպ Բաուլըն եանընա կիտէրէք թագտիմ իլէ։

—Գօնթ հազրէթլերի, պու կիւլէչէքերտէն թաթմանըզը ըէճա իտէրիմ։ պու թաթլը՝ Պահուր վիլայէթինէ մախսուս օլուպ, պու գատար լէզզէզ պիր շէյ պաշգա հիչ պիր եէրտէ եաբըլմազ։ պիզ պու թաթլըյա պուրատա ճէնենէթ թաամը տէրիզ։

Էվվէլա Բաուլ վէ սոնրա Հանրի տ՝Ալրէմմ կիւլէչէքերտէն եէտիլէր, վէ ի-քիսի տախի բրէնսէ թէչէքքիր իտէրէք թաթլըյը մէտհ ու սէնայա պաշլատը-լար։

Մուախարէն բագդալար օյունա պաշլատըլար։ Պայատը նամըյլա եատ օ-լընան էն կիւզէլ գըզլար, պիւթիւն էօմրլերինի Պրահմայա վագի իտէրէք, պունլար բրէնսլերին վէ Խամ Տօրանի կիպի պէօյիւք մէմուրլյնը ըուհանիկէ իճթիմա-կեահլարընտա բագա իտէրլեր։

Մուզիգալարը վէ ուսուլը բագդալարը Էվրոբալըլարա զայէթ ահիպ վէ զարիպ կէլիր իսէ տէ, պիզիմ չարգըյունա բէք տէ օ գատար զարիպ կէլմէզ։ զիրա մու-զիգա՝ էվվէլա ուզուն ուզատիյէ պիր Թագսիմ իճրա իտէր։ Թագսիմ իճրա օլու-նը իքէն, գըզլար տախի պիր խալգա թէչքիլ իտէրէք միւսաֆիրլերին էօնիւնտէն կէչէրլեր։ պատէհա մուզիգա աղը աղը ըէրէվէլը չալմաղա պաշլար։ բագդա-սէլեր տախի ահէսթէ ահէսթէ բագան կիրիշիրլեր։ Նիհայէթ ասըլ եիւրեք չար-գիլերէ կէլինճէ, պունլար տախի սանքի այագլարը եէրէ տէյմէյօրմշ տա մուալ-լագտա տուրոյօրլարմշ կիպի էյլէ պիր բաբա իտէրլեր քի, էն մէշհուր պալէթ-լեր պունլարա նիսպէթլէ ատէթա քէօթրիւմ մէսապէսինտէ գալըրլար։

Գայատէրլերին բագսլարընա իթտիքլերի հարէքեաթը չէհվլեթէնկիզանէ վէ պիէտիպանէյի թաֆսիլ իթմէք բէք տէ ուլամայաճաղընտան, սարֆը նազար գըլընմըշ տըր։

Բաուլ՝ սէտիր իւզերինէ ուզանարագ կեահ էլինտէքի պիր թօբ անպէրի գօգ-լար վէ կեահ պիր նէքէս նարկիլէ շէքէր, վէ պու սըրատա շու ազիմ պալօրը պի-գայատանէ պիր նազար իլէ թէմաշա էյլեր իտի։ վագրա գըզլարըն հեր պիրի պիր բէրի բէյքէր օլտուղընտան, էօյլէ կէնճ պիր ատամ իչիւն պունլարը գայատըզճա թէմաշա իթմէք գապլի օլամազա տա, Բաուլըն գալպինտէ պաշգա պիր բէրի բէյքէր սալուընտրղընտան, գարշըսընտաքի գըզլար քէնտիսինէ նէ գատար կէօզ սիւզէյլեր, սալա թէէսիրի օլամազ իտի։

Մահէզա Բաուլըն պու հալի պիր եէէսը աչրգանէ հալի տախի տէյիլ իտի։ պիլաքիս Բաուլըն տէրուենինտէն պիր նիչվէ, պիր չէվգ գապարրպ կէլմէքտէ իտի քի, պու հալին պիր սինիր հալի օլտուղընը Բաուլ տախի անլայարագ, սէպէպի իսէ սուֆրատա իշմիշ օլտուգլարը Ֆրանսըզ շարապլարընն, Հինտիսթան կիպի հալասը սըճագ պիր եէրտէ թէէսիրի տահա զկյատէ արթճաղընա համ իտիյար իտի։

Ֆագաթ տէլիգանլըտա պու նէչէ կէթտիքճէ զկյատէլէնմէկէ պաշլար։ սալն իչինտէ եանմագտա պուլընան պուխուրլարըն գօգուսը վէ մուզիգանըն չամաթասը վէ բագգասէլերին ճիւնպիւշ վէ բէֆթարլարը, Բաուլըն սէրխօշլըղընը արթըզճա արթրրըպ, նիհայէթ քէնտիսինի պիլքիւլմէյ պաշգա պիր ալէմտէ պուլմագ տէրէճէլերինէ վարտը։

Պու հալինի՝ Բաուլ պէյլէնէմմէկէ պաշլայընճա, Հանրիյի արատը իսէ տէ, Հանրիյի կէօրճէք կէօղու գալմամը իտուկինտէն, արգատաչընը հիչ պիր թարաֆտա կէօրմէտի։

Սէրխօշլըգ տահա զկյատէ արթատը։ Բաուլ եէրինտէն գալգրպ պիր թարաֆա գաշմագ խթէտի ամմա, իշ իչտէն կէշմիշ իտի։ Պանգալարընտա գուվվէթ գալ-մայրպ, սյաղա գալգար գալգմագ, եինէ օթուրարը սէտիր իւզերինէ տիւշտիւ վէ արթըզ օրատան գալգամայաճաղընը քէնտիսի տախի հիւքմ էյլէտի։

(141)

ՍԱՐԸ ԻՆՃՈՒ

ՄԻԻԷԼԻՖԻ

ԳՈՐԾ ԲՐԱՏՆԷԼ

ՄԻԻԹԷՐՃԻՄԻ ԱՆՏՈՆ ԱԼԻՖ

Բրէնս թարաֆընտան վէրիլէն պիր էմր իւզերինէ, զապբթատան պիրիսի սալն իչինտէ Բաուլը արայրպ պուլարագ սուֆրատա թամամ բրէնսին սալ թարաֆընա օթուրթը։ Պու հալտէ Բաուլ իլէ Կրաս արասընտա եալընը բրէնս գալմը իտի։

Պու գկյաֆէթտէ պիթթապի Հինտ ուսուլինճէ բիշիրիլմիշ օլան թամամար իլէ պէրապէր Էվրոբաքեարի բիշիրիլմիշ պիր չօգ էթամէի լէզիզ վէ նէֆիսէ մէվճուտ օլուպ, հանկըզընա պագըլսա ինսանըն իշթիհասընը թահրիք իթմէմէք գաբիլ օ-լամազ։

Մէչրուպաթ ճիհէթինտէ Ֆրանսա շարապլարընն հեր հալտէ Միւնթէհաի Շարգտա տախի չան ու չէրէֆինէ հիչ պաշգա պիր եէր շարապընն ըէգապէթ ի-տէմյէճէյի տէրքեար տըր։

Հանրի տ՝Ալրէմմ իլէ Խամ Տօրանի տախի բրէնսին սուֆրասընա օթուրմըշ-լար իտի։ հէյմ տէ իքիսի եան եանա օթուրարագ, Խամ՝ Ինկիլիզ լիսանընտաքի օլանճա պէհրեսիյէ Հանրիյէ պիր չօգ չէյլեր անլաթմագտա իտի։

Պու հիքայէ իսկի թէչքիլ հյլէյէն ազանըն էն պաշլըճալարը պու կէճէ շու սա-լօնտա վէ հաթթա բրէնսին քէնտի սուֆրասընտա միւճթէմի օլուպ, պունլարըն եէքարիկէրլերի ալյինին օլան հրսսը նէֆրէթլերի միւհիթճը խյզան վէ թաֆսիլ տէ-յիլ իսէ տէ, բրէնս հազրէթլերինէ հիւրմէթէն հիչ պիրիսի տիկերինէ ասարը խաս-սուվէթ վէ ատավէթ կէօսթէրմէյիպ, միւքին օլտուղը գատար հեր քէս պիրքպիրինին եիւզլերինէ կիւլիւմսիմէք իտիլէր։

Բրէնս բէք ազ թամամ իթմէքտէ իտի։ Թամամ բէք ուզուն սիւրմէտի։ Թա-ամտան սոնրա, բրէնս գօլունը Լէտի Բիշմոնա վէրէրէք վէ տիկեր սուֆրալարա տախի իշարէք վէրէրէք ճիմմէտի տիկեր պիր սալօնա կիրտիլեր քի, պուրասը թամամ սալօնընտան տահա վասի վէ տահա միւզէյյէն օլուպ, գուպպէսինէ սալը-մըշ վէ տիշարտան իւլեր իլէ սալլանտրրըմագտա պուլունմըշ օլան ազիմ եէլլամշ վէ տիշարտան տախի սալօն տախիլինտէ զայէթ լաթիֆ պիր սէրինլիք հուսուլէ կէթիրեր իտի։

Միսաֆիրլերին գահվէյի իչու սալօնա կէթիրիլտի։ Ֆագաթ իքրամ եալընը գահվէյէ տէ միւնհասրը գալմայրպ, գահվէյի միթագրպէն ալթուն վէ կիւնը գահվէյէ տէ միւնհասրը գալմայրպ, գահվէյի միթագրպէն ալթուն վէ կիւնը միշ թէբսիլեր իչինտէ տիւրլիւ տիւրլիւ գուրապկէլեր վէ չէքերլամէլեր թէվգի օլունը։ Պունլարրն իսէ քեաֆֆէսի պահալը չէյլեր օլմազլա, եէնիլտիքտէն սոնրա հասըլ օլան հարարէթի սէօնտիւրմէք իչիւն տախի պուզլու շուրուպլար իչիլմէք լազըմ կէլիր իտի։

Պիր արալագ Պահուր Սինկ պիր էլմասթրաշ քեասէ ալըպ Բաուլըն եանընա կիտէրէք թագտիմ իլէ։

—Գօնթ հազրէթլերի, պու կիւլէչէքերտէն թաթմանըզը ըէճա իտէրիմ։ պու թաթլը՝ Պահուր վիլայէթինէ մախսուս օլուպ, պու գատար լէզզէզ պիր շէյ պաշգա հիչ պիր եէրտէ եաբըլմազ։ պիզ պու թաթլըյա պուրատա ճէնենէթ թաամը տէրիզ։

Էվվէլա Բաուլ վէ սոնրա Հանրի տ՝Ալրէմմ կիւլէչէքերտէն եէտիլէր, վէ ի-քիսի տախի բրէնսէ թէչքիր իտէրէք թաթլըյը մէտհ ու սէնայա պաշլատը-լար։

Մուախարէն բագդալար օյունա պաշլատըլար։ Պայատը նամըյլա եատ օ-լընան էն կիւզէլ գըզլար, պիւթիւն էօմրլերինի Պրահմայա վագի իտէրէք, պունլար բրէնսլերին վէ Խամ Տօրանի կիպի պէօյիւք մէմուրլյնը ըուհանիկէ իճթիմա-կեահլարընտա բագա իտէրլեր։

Մուզիգալարը վէ ուսուլը բագդալարը Էվրոբալըլարա զայէթ ահիպ վէ զարիպ կէլիր իսէ տէ, պիզիմ չարգըյունա բէք տէ օ գատար զարիպ կէլմէզ։ զիրա մու-զիգա՝ էվվէլա ուզուն ուզատիյէ պիր Թագսիմ իճրա իտէր։ Թագսիմ իճրա օլու-նը իքէն, գըզլար տախի պիր խալգա թէչքիլ իտէրէք միւսաֆիրլերին էօնիւնտէն կէչէրլեր։ պատէհա մուզիգա աղը աղը ըէրէվէլը չալմաղա պաշլար։ բագդա-սէլեր տախի ահէսթէ ահէսթէ բագան կիրիշիրլեր։ Նիհայէթ ասըլ եիւրեք չար-գիլերէ կէլինճէ, պունլար տախի սանքի այագլարը եէրէ տէյմէյօրմշ տա մուալ-լագտա տուրոյօրլարմշ կիպի էյլէ պիր բաբա իտէրլեր քի, էն մէշհուր պալէթ-լեր պունլարա նիսպէթլէ ատէթա քէօթրիւմ մէսապէսինտէ գալըրլար։

Գայատէրլերին բագսլարընա իթտիքլերի հարէքեաթը չէհվլեթէնկիզանէ վէ պիէտիպանէյի թաֆսիլ իթմէք բէք տէ ուլամայաճաղընտան, սարֆը նազար գըզլընմըշ տըր։

Բաուլ՝ սէտիր իւզերինէ ուզանարագ կեահ էլինտէքի պիր թօբ անպէրի գօգ-լար վէ կեահ պիր նէքէս նարկիլէ շէքէր, վէ պու սըրատա շու ազիմ պալօրը պի-գայատանէ պիր նազար իլէ թէմաշա էյլեր իտի։ վագրա գըզլարըն հեր պիրի պիր բէրի բէյքէր օլտուղընտան, էօյլէ կէնճ պիր ատամ իչիւն պունլարը գայատըզճա թէմաշա իթմէք գապլի օլամազա տա, Բաուլըն գալպինտէ պաշգա պիր բէրի բէյքէր սալուընտրղընտան, գարշըսընտաքի գըզլար քէնտիսինէ նէ գատար կէօզ սիւզէյլեր, սալա թէէսիրի օլամազ իտի։

Մահէզա Բաուլըն պու հալի պիր եէէսը աչրգանէ հալի տախի տէյիլ իտի։ պիլաքիս Բաուլըն տէրուենինտէն պիր նիչվէ, պիր չէվգ գապարրպ կէլմէքտէ իտի քի, պու հալին պիր սինիր հալի օլտուղընը Բաուլ տախի անլայարագ, սէպէպի իսէ սուֆրատա իշմիշ օլտուգլարը Ֆրանսըզ շարապլարընն, Հինտիսթան կիպի հալասը սըճագ պիր եէրտէ թէէսիրի տահա զկյատէ արթճաղընա համ իտիյար իտի։

Ֆագաթ տէլիգանլըտա պու նէչէ կէթտիքճէ զկյատէլէնմէկէ պաշլար։ սալն իչինտէ եանմագտա պուլընան պուխուրլարըն գօգուսը վէ մուզիգանըն չամաթասը վէ բագգասէլերին ճիւնպիւշ վէ բէֆթարլարը, Բաուլըն սէրխօշլըղընը արթըզճա արթրրըպ, նիհայէթ քէնտիսինի պիլքիւլմէյ պաշգա պիր ալէմտէ պուլմագ տէրէճէլերինէ վարտը։

Պու հալինի՝ Բաուլ պէյլէնէմմէկէ պաշլայընճա, Հանրիյի արատը իսէ տէ, Հանրիյի կէօրճէք կէօղու գալմամը իտուկինտէն, արգատաչընը հիչ պիր թարաֆտա կէօրմէտի։

Սէրխօշլըգ տահա զկյատէ արթատը։ Բաուլ եէրինտէն գալգրպ պիր թարաֆա գաշմագ խթէտի ամմա, իշ իչտէն կէշմիշ իտի։ Պանգալարընտա գուվվէթ գալ-մայրպ, սյաղա գալգար գալգմագ, եինէ օթուրարը սէտիր իւզերինէ տիւշտիւ վէ արթըզ օրատան գալգամայաճաղընը քէնտիսի տախի հիւքմ էյլէտի։

էսկի եէրինէ գօնուլմուշ տըր։

Միւտտաիի ումումի Համտի պէյին պու իֆատէսինտէն սօնրա, մէվգրի ճիւրմտէ միւսթանթիզ թարաֆընտան թանզիմ օլընան զապթ վարագասը՝ օգունտը։

Մէալի՝ Մարդարըն խանէսի վէ գոյուլար թէհարրի օլընտրգտա պիր ալամէթ վէ նիշանէ պուլընմատըրը՝ նա վէ մագթուլըն ճէսէտինտէն չը-գարբլան գուրշուն իլէ էլտէ իտիլէն ըէվօլվէրին գուրշունը պիրպիրինէ մութապզդ օլմատըղընա տաիր տիր։

Պունըն իւզէրինէ բէիս պէյ հաղ-ըէթլէրինին էմրի մուճիպնճէ Տօրի-զա էֆէնտինին իտտանամէսի զապթ քեաթիպի թարաֆընտան գրաաթ օլընտը քի, մէալի՝ կէչէն մուհաքէ-մէտէ չիթֆաէն տէրմէյան իմտիկի կյզահաթը թէքբարտէն իպարէթ տիր։

Թորոս էֆ.— Տօրիզա էֆէնտի խաթա իտիյօր. զիրա խարիթա իլէ հիւքմ ճահկ օլամազ. պիր տէ 4 շահիտ վար տէյօրլար քի, պու տա խաթա տըր։

Տօրիզա էֆ.—Էվվէթ, տօղրու տըր, կէրչի շահիտ պիր տիր, ֆագաթ ագիպը վագաատա մէրդում շահիտին տիկէր 3 քիչկյէ տախի սէզլէտիկի սէօզ այնը հագիգէթ օլմալը, մէր-գում 3 չախս տախի շահիտ ատտ օ-լունուր։

Թորոս էֆ.— Լազարի՝ ճինայէթին վուգուր կիւնիւ Մարիզօ նամընտա պիրինին իզալէի պիքրինտէն տօլայը ճինայէթտէն պիր սաաթ ագտէմ Վօյվօտատա պուլընմըշ, վէ իշլու վագաատան պիր սաաթ սօնդրա ֆի-իլը գաթլ վուգուա կէլմիշ։ Պու գաթլ՝ միվէքքիլիմ Մարգար էֆէն-տինին Վօյվօտատա մէրդումը թէվ-գիֆ իթտիրմէսի՞ մի սէպէպ ատտ օլընը յօր։ Հալ պու քի իզալէի պիքը տավասընտան տօլայը Վօյվօտայա կէթիրիլէն Մալթըզ տախի պու ճի-նայէթի իյգա իտէպիլիր։

Ճինայէթին վուգուրընը միւթէ-գէպ «Գուլագսըզեան Մարգար էֆէն-տի վուրտու» ըիվայէթի մէյտանա չըգ տըղը իչիւն, թահգիգաթ՝ եալը-նըզ Մարգար էֆ. հագգընտա ճէրէ-յան իթմիշ, զապրթաճա պաշգա գաթիլ արանմամըշ, ասլա թահգի-գաթ իտիլմէմիշ տիր։ Լազարի գըղն ագրապարտան օլտըղը թէհագ-գուգ իթմիշ տիր. հալբթա մէրդում-ընն մէզպուրէ գըղա Վօյվօտատա պիր տէ թօգաթ վուրտըղը քէնտի ժուր-նալարընը թանզիմ իտէն բօլիս մէ-մուրընին իֆատէսինտէ մուհարրէր տիր։

Բանայօթ չօճուղընն իֆատէսինտէ կէլինճէ, պունըն պիր չօճուգ օլտը-ղընը կէօրտիւ։ Մէրգում խմթէր 13, խմէր 15 վէ 20 եաչընտա օլ-սուն, պունտա պիր պէիս եօգ տըր։ Զիրա պունըն 4 եէրտէ իֆատէսի մաղպուլթ օլտըղը հալտէ ճիւմլէսի տէ եէքտիկէրինէ միւպպին տիր։ Բանայօթ պու իֆատէլէրինին պի-րինտէ, պիր մամ կէօրտիւմ, տիկէ-րինտէ պիր էլ վէ տահա տիկէրինտէ գարանլըգ իտի էյի կէօրէմէտիմ պաշընտա գալբագ վար իտի, չիշ-ման էրմէնի իտի տէյօր։ Սոն իֆա-տէսինտէ իսէ նէ Մարգար վէ նէ տախի Հաճի պէյ տէմէյիպ իլա ի-ֆատէլէրինի թէգզիպ իթմիշ օ-լըյօր։ Պունըդր շահատէ՞թ մի տիր։ Քէզալիգ Բանայօթ տէյօր քի, նէր-տիվնէլէրին իւզէրինտէ 3 քիչկ կէօր-տիւմ, իքիսի էնպ կիթտի վէ պիրի տէ աշաղը էնպ տապանճայը աթ-տըգտան սօնրա եօգ՞ըը մը եօգսա աշա՞ղը մը կիթտի պիլմէմ տէյօր։ Զապրթա նէ՞ իչիւն օ կիտէն իքի քի-չկյի արամայօր տա թահգիգաթը եալընը վէ մութթասըլ Մարգար էֆ. հագգընտա իճրա իտէյօր։ Օ կի-տէն իքի քիչի՝ Լազարինին տօսթո՞ւ մը եօգսա տիւշմանը մը իտիլէր։ Է-կէր Լազարինին տօսթու իտիլէր իսէ, շահատէթ կէլէճէքէր իտի։

Բէիս էֆէնտի հաղրէթլէրի՛, պու պիր ալաճագ տավասը տէյիլ տիր, պունա վէրիլէճէք հիւքմիւն թահ-թընտա եա 15 սէնէ քիւրէք վէ եա-խօտ իտամ ճէզասը կէօրիւլէճէքտիր։ Պու կիպի հալլէրտէ կէօզ գաբալը հարէքէթի ճաիզ տէյիլ տիր։ Լազ-արինին՝ Մարգարըն գաբուսը էօնիւն-տէ վուրուլմասը իլէ գաթիլինին միւ-ճէրբէտ Մարգար էֆէնտի օլմա՞սը մը լազըմ կէլիր, պունա պիր շահիտ լազըմ տըր. Բանայօթըն իֆատէսի իսէ քէէնէլէմէրիւն հիւքմիւնտէ գալը։ Տօրիզա էֆէնտի տէօրթ շա-հիտ վար տէյօր, պէն հիչ պիրթա-նէ եօգ տըր տէրիմ։ Անկէլիքի վէ էֆգարիս նամ գատընլարըն Բանա-յօթտան իշլիթտիրէլէրինի պէյան իթ-տիրէլէրի «Հաճի պէյ վուրտու» սէօ-զիւ մուախիսէրէն թէքզիպ օլընմըշ տըր։ Տօրիզա էֆէնտի պիր թագրմ խարիթալար չըգարըպ, էվ շուրատա, նէրտիվէն պուրատա տէյիպ տու-րույօր. պու կիպի խարիթալար ա-բազի տավալարընտա մագպուլ օլա-պիլիր, պու արազի՞ տավասը մը տըր, պու խարիթալարըն ճինայէթ տա-վալարընտա նէ՞ էհէմմիյէթի օլապի-լիր։

Միւտտաիի ումումի էֆէնտի՝ կէ-չէն մուհաքէմէտէ իտտաա իթտիլէր քի, գալլին վուգուրընա թէսատուֆ իտէն պիր սաաթ զարբընտա էօյլէ պիրինին Վօյվօտատան պաժուրնալ Գալաթա սէրայընա կէտէրէք քէֆա-լէթէ բապթը իլէ օ զէմմանտա մա-հալը վագաայա ավտէթ իտէմէզ։ Հալ պու քի, Լազարի տախի ճինա-յէթտէն պիր ստաթ մուգատտէմ քէֆալէթէ բապթ օլընմըշ տըր։ Լա-զարիյէ տէմիշլէր տիր քի, «Հայտէ սէն կիթ քէֆիլ վէր»։ Քէֆալէթ նէ գատար վագթտա ալընը իսէ օ տա-խի օ միւտտէթ զարբընտա հիւքիւ-մէթ էլինտէ պուլընմըշ տըր։ Ֆաղլա օլարագ Լազարի՝ ավտէթ իտուպ պիր տէ պիր էվէ էթ ֆիլան կէօթիւրիւպ ավտէթինտէ մահալը ճինայէթէ կէլ-միշ, վէ օրատա պու հալ պաշընա կէլմիշ տիր։

Պիր տէ միւտտաիի ումումի պէյ իտտաա իթմիշլէր տիր քի, Մարգար էֆ. ճինայէթտէն 6 սաաթ սօնրա խանէսինտէն չըգարբլըրը ճիհէթլէ, օ միւտտէթ զարբընտա բէվօլվէր եա թէպտիլ վէ եախօտ սէթր իտիլ-միշ տիր։ Հալ պու քի, ճինայէթին վուգուր ագբպինտէ Մարգար խա-նէսինտէ տէրտէսթ օլընմըշ օլտըղընտան, բէվօլվէրի սագլամայա վագթ պուլամամըշ տըր։ Վագբա էվին թէ-հարրիսի իչիւն 6 սաաթ միւրուբ իթմիշ իսէ տէ, Մարգար էֆ.՝ խա-նէտէ բօլիսլէրին թահթը նէզարէ-թինտէ պուլընմըշ տըր։ Նիհայէթը քէլամ, մահքէմէ արզու իտէր իսէ, պունը ուզուն ուզաղայա թէտգիգ իտէպիլիր, եօգսա տէնիլտիկի կիպի Մարգար էֆ. 6 սաաթ սօնրա տէ-յիլ իլա ճինայէթի միւթէագրզ բօ-լիսին թահթը նէզարէթինէ կէչմիշ տիր։

Պիր տէ գաբուսընին էօնիւնտէ գաթլ վուգու պուլտըղը հալտէ Մարգար էֆէնտի տիկէր գօմիւլա-ը կիպի «նէ՞ վար» տէյի նի՞չիւն տըշարը չըգմատը տէնիլիյօր. Մար-գար էֆէնտինին իֆատէսինտէ տա-խի պէյան օլընտըղը վէճճ իլէ, վա-գանանին վուգուրինտէ բիանօ օտա-սընտա պուլընը յօր իմիշ։ Մահքէ-մէի ատլյէտէն պիր մէմուր թարա-ֆընտան տախի թատիգ օլընապիլիր քի, բիանօ օտասը՝ խանէնին թա արգա ճիհէթինտէ տիկէր սօգաղա նազրը տըր։ Շուրաբ տա միսէլլէմ տիր քի, օ ագշամ Ֆրէնքլէրէ եըլպաշը օլմագ հասէպկյէ, հէր եէրտէ տա-պանճա սէսի ալընը յօր իսի. պու հալտէ տապանճա սէսի ալտըղը կի-պի նէ՞ իչիւն խանէսինտէն տըշարը չըգսըն։

Պիր տէ հիւքմէ իսնատ օլընան պիր ճիհէթ տահա վար քի, օ տա-խի մագթուլըն Մարգար էֆէնտինին խանէսի էօնիւնտէ վուրուլմասը տըր։ Հալ պու քի, Լազարի քէֆալէթէ բապթ օլընտրգտան սօնրա ճաապս Մարգար էֆէնտինին էվինէ՞ մի կէլ-միշ տիր։ Թայր, պու ասլա իւմիտ օ-լընամազ. զաթէն քէնտի գարընտա-չընն էվի տախի օրատա իտի։ Թիւ-լասաթ իւլ խիւլասա, Լազարինին Մարգար էֆէնտինին պալտըղը էլմնն իլէ ադգ ու ալագասը մէվճուտ օլմա-սընա մէպնի իչպու ճինայէթտէն տօ-լայը Մարգար էֆէնտի իթհամ օրը-նը յօր վէ տիկէր պիր խասիմ արան-մայօր։ Հալ պու քի, իզալէի պիքը տավասընտան տօլայը Լազարինին տիկէր պիր խասի տահա վար տըր։ Լազարի՝ գարտաչրնին էվինէ կէլիր իքէն տիկէր պիր խասի թարաֆին-տան գաթլ իտիլմիշ օլմասը տա միւ-հթէմիլ տիր։ Պինանէն ալէյհ միվէք-քիլիմին պերաէթինէ հիւքմ վէրիլ-մէսինի թալէպ իտէրիմ։

Միւտտաիի ումումի.— Էֆէնտիմ, Լազարի իլէ Մարգարընն պալտըղը էլմնն պէյինտէ մէվճուտ օլան մու-աշագատան տօլայը Լազարի իլէ Մարգար պէյինտէ զաթէն պիր ա-տավէթ մէվճուտ իտի քի, գաթլը մէգքիւրընն վուգուրնա սէպէպկյէթ վէրէն տէ պու ատավէթ տիր։ Ճի-նայէթ՝ սաաթ 1ի չէրեէք կէչէրէք վուգու պուլմուշ։ Ալէյհինտէ իզա-լէի պիքը տավասը իտիլէն մէրգում Մալթըզըն քէֆալէթէ բապթընտան սօնրա մահալը ճինայէթէ կէլմէսի միմքին տէյիլ տիր։ Լազարի իսէ տէնիլտիկի կիպի Գալաթա սէրայընա կէօթիւրիւլմէմիշ տիր քի, օ միւտ-տէթ զարբընտա Լազարինին մահալը ճինայէթտէ պուլընտըղը կիպի Մալթըզըն տախի պուլընապիլմէսի գապուլ օլընըն։ Պու միմքին տէ-յիլ տիր քի, զապրթա պիր իքինճի գաթիլ թէհարրիսինէ մէճպուր օլ-սուն։ Մամանիհի էվվէլճէ տախի արզ էյլէտիկիմ վէճճ իլէ, Բանայօ-թըն իֆատէսի տօղրու տըր։

Զիրա Բանայօթ շահիտ օլարագ իսթիմա օլընմայրպ, անըն իսթիմանը՝ մալիմամթ գապիլինտէն օլտըղը մա-լիմամ տիր։ Անըն իչիւն ճինայէթի միւթէագրզ զապթ օլընան իֆատէ-սի մագպուլ տըր։

Պիր տէ բէվօլվէրին թէպտիլի մատտէսի զիքը օլընը յօր քի, պու տախի տօղրու տըր։ Հայտէ ֆաղլ իտէլիմ քի, Մարգար՝ խանէսին-տէն 6, 4 վէ 3 սաաթ տէյիլ, իլա եարըմ սաաթ սօնրա չըգարբլմըշ օլսուն. տուշիհնիլմէլի տիր քի, եա ըմ սաաթ զարբընտա պիր բէ-վօլվէր թէպտիլ օլընմազմազ մի։

Տօրիզա էֆ.— Բէք տօղրու տըր, բէիս էֆէնտի հաղրէթլէրի՛, բէք տօղրու տըր։

Թորոս էֆ.— Բէիս էֆէնտի հաղ-ըէթլէրի, միւսաատէ պուլյուրընը-ղ. Տօրիզա էֆէնտի՝ միւտտաիի շախսի վէքիլի օլտըղը հալտէ միւտտաիի ումումիլիք վազիֆէսինի իյգա իտի-յօր, սուս օլսուն։

Միւտտաիի ումումի.— Միւտտաիի շախսի վէքիլի (Տօրիզա) պէնիմ վա-զիֆէմէ իշթիրաք իտիյօր. պիր տէ թէսթիրօտա կիպի, պիր էօթէյէ պիր պէրէյէ կիտիպ կէլիյօր, մահալը մախսուսընան պյրրյմասընն։

Տօրիզա էֆէնտի պիր իֆատէսի օլտըղընը պիլմէյան, «էֆէնտիմպու բէք միւհիմմ տիր» տէյու իւչ տէ-ֆա պաղրրմըշ վէ ատալէթ նամընա սէօյլէյէճէյինի պէյան իթմիշ իսէ տէ, Թորոս էֆէնտի՝ միւտտաիի շախսի վէքիլինին միւտտաի ումումի վազիֆէսինէ իյգա իտէմէյէճէկինի գանուն նամընա օլարագ իտտաա էյլէմիշ տիր։

Տօրիզա էֆէնտի՝ տիյնէնիլմէգ իսէ մէսուլյէթ չըգաճաղընը պէյանտէն սօնրա, վագը օլան միւսաատէ իւ-զէրինէ իֆատէի միւհիմմէսինի պէ-յանէ պաչլամաչ իսէ տէ, 20 քէլիմէ սէօյլէտիքտէն սօնրա պու իֆատէսի-նին էվվէլքի իֆատաթընընն թէքբ-ըիւրի օլտըղը անլաշըլընճա, սուս իթտիրիլմիշ տիր։

Պատէհու Թորոս էֆէնտի թէք-բար քէլամէ աղազ իլէ չէօյլէ տէմիշ տիր։

Պիր տէ էֆէնտիմ, միւտտաիի ում-ումի պէյ էֆէնտի տէյօրլար քի, տիկէրի եանի Մալթըզ՝ Գալաթա սէրայընա կէօնտէրիլէրէք քէֆալէ-թէ բապթ օլընմըշ տըր։ Պու պէյա-նաթ՝ պիր մուամէլէի բէսմիյէյ միւսթէնէ՞տ մի տիր. զիրա նէ՞տէն մալիմ տիր քի, Գալաթա սէրայը-նա կէօթիւրիւլտիքտէ քէֆալէթէ բապթ օլընսըն տա ճինայէթին վու-գուը զէմանընտա մահալը ճինայէթէ կէլմէմիշ օլսուն։ Պէէքի մէրգում Մալթըզ Գալաթա սէրայընա կէօ-թիւրիւլտիքտէ, բօլիսլէր թարա-ֆընտան իչին պիր իզալէի պիքը տավասընտան իպարէթ օլտը-ղը անլաշըլըարագ, մահքէմէի ճէ-զայա միւրաճաաթլա իչլէրինի թէս-վկյէ իթմէլէրի իչիւն մէրգում Մալ-թըզ սալը վէրիլմիշ տիր, չիւն-քի քէֆալէթէ բապթ օլընտըղը նէ-տէ՞ն մալիմ տիր։ Պիր տէ բէվօլ-վէրին թէպտիլի մատտէսի վար տըր քի, պու տախի միւտտաիի ումումի էֆէնտինին քէնտի զէհապը տըր։ Պու պապտէ իճրա օլընան թահգիգաթ բէվօլվէրին թէպտիլ օլընտըղընը իս-պաթ իթմիմիշ տիր։

Պատէհու միւտտաիի ումումի վէ տավա վէքիլլէրի թարաֆընտան տա-հա պիր խայը իտտաա վէ միւտտա-ֆաաթ վուգու պուլտըղտան սօնրա,

Բէիս՝ միւտտաիի ումումյէ խի-թապէն.—Տահա պիր տէյէճէյինիզ վա՞ր մը տըր։

Միւտտաիի ումումի.— Մարգա-ըրն միւհրիմյէթինէ դարար վէրիլ-մէսինի թալէպ էյլէրիմ։

Բէիս՝ Թորոս էֆէնտիյէ խիթա-պէն.— Սիզին պաշգա պիր տէյէճէ-յինիզ գալտը՞ մը։

Թորոս էֆ.— Պէնտէնիզ տախի միւ-վէքքիլիմին պէրաէթինէ վէ պինա-էնալէյհ թախլյէի սէպիլինէ գարար վէրիլմէսինի թալէպ իտէրիմ։

Հէյէթը մահքէմէ՝ սաաթ 8պու-չուգտա միւզաքէրէ օտասընա չէքիլիպ, պիր սաաթ սօնրա թէքբար կէ-լէրէք մահալլէրինէ օթուրըլար։

Բէիս.— Մարգա՛ր, հագգընըզտա վերիլէն գարար օգունճագ տըր, տինլէյինիզ։ (Զապթ քեաթիպլինէ խիթապէն) Օգուչընը։

Զապթ քեաթիպի աթիտէքի գա-բարը օգու�։

Սուրբեր ֆուր

Թարաֆէյինին սէպգ իտէն իտտաա վէ միւտտաֆաաթը վէ թէտգիզ օլը-նան իֆատաթը մազպութէ եվրագը իւզերինէ իյճապը քէյֆիյէթ՝ լէտէլ միւզաքէրէ, էսպապը մուճիպէսինին թաֆիլաթը՝ օլ պապտէ տէրտէսթը թանզիմ օլան զապթնամէ վէ իլամ-տա զիքը ու թաատատ օլընճաղը վէճճէլ, միւթթէհիմ Գուլագսըզ օղ-լու սարրաֆ Մարգարընն միւթէվէ-ֆա Լազարիյի պիր ալթը նարիյէ իլէ ճէրհ էյլէտիկի, վէ մէրգումընն տախի էսէրը ճէրհտէն միւթէէսսի-ըէն վէֆաթ էյլէտիկի՝ ալէտտէրէ-ճաթ վուգու պուլան իխպարաթա ինգիմամ իտէն տէլաիլ վէ էմարաթ վէ մուայնէ բաբօրթը միւնտէրի-ճաթը իլէ թէհգագուգ իթմէքլէ, մէրգում Մարգարընն միճրիմ օլտը-ղընա միւթթէֆիգէն գարար վէրիլ-տի։

Միւտտաիի ումումի.—Մէրգումընն ճինայէթի ճէզա գանունընամէի Հիւ-մայունընընն 174ինճի մատտէսինէ թէվաֆուգ իթմէքլէ, իյճապընընն իճրասընը թալէպ իտէրիմ։

Թորոս էֆէնտի.—Պէնտէնիզ տախի ճէզասընընն թախֆիֆինի թալէպ էյ-լէրիմ։

Հէյէթը մահքէմէ թէքբար միւ-զաքէրէ օտասընա չէքիլիպ 10 տա-գիգա սօնրա չըգտըղար։

Բէիս.—Մարգար, միւրթէքիպ օլ-տըղընը ճինայէթ՝ ճէզա գանունընա-մէի Հիւմայունընընն 174ինճի մատտէ-սինին ֆըգրաի էվվէլյէսինէ թէվա-ֆուգ իթմէքլէ, պատէթ թէշէրը 15 սէնէ միւտտէթլէ քիւրէկէ գօնուլ-մասընդա միւթթէֆիգէն գարար վէ-րիլտի։

Մարգար էֆէնտի՝ իշպու գարա-ը ատէմը գապուլ մանասընտա օլա-րագ պաշընը սալլայրպ, Թորոս է-ֆէնտի տախի թէմեիզը տավա իտէ-ճէկինի պէյան էյլէտի։

Մուհաքէմէ՝ սաաթ 10ա չէրեէք գալարագ խիթամ պուլմուշ տըր։

* *

Զիքը օլընան 174ինճի մատտէ պէր-վէճճը աթի տիր։

Պիր քիմնէ մին զայրը թէամմիւտ (առանց կանխամտածութեան) պիր շախսը իթլաֆ իթմիշ իսէ, 15 սէնէ միւտտէթլէ քիւրէկէ վազ օլունուր։ Ֆագաթ իշպու թէլէֆը նէֆս գա-զիյէսի՝ ախէր պիր ճինայէթի իճրա իտէր իքէն, եա գապէլ իճրա վէ եա պատէլ իճրա վէ եախօտ պիր ճիւնհայը պէրաի իճրա վուգու պու-մուշ իսէ, իթլաֆը նէֆս իտէն չախս՝ գանունէն իտամ ճէզասը իլէ միւճ-զաթ օլունուր։

ՄԷՔԵԱԹԻՊ

Իզզէթլու միւէլլիֆ էֆէնտի,

Ճերիտէի միւթէպերինիզին ապրիլ 25 թարիխի վէ 575 նումէրօլը նիւս-խէսինտէ պիզիմ պիր գաչ սաթը միւթէվէֆֆիւհ թահրիրաթըմզդա ճէվապ օլարագ Մանուկ Ս. Նարը-եան իմզասը.յա պիր պէնտ կէօրիւլ-մուշ տիր։ Թահրիրաթը մէգքիւբ ըէտտիյէ օլմագտան բէք պահ՝ ա-տէթա ճահրլանէ պիր իֆատէ օլ-մազա, քէնտի շախսյ՝թինէ տարը արզ էյլէտիկի մէտհ ու սէնայա ճէ-վապէ թէնէզզուլ իթմէք պիզէ վա-զիֆէ օլմատըդտան պաշգա լայըգ պիլէ օլմատըը, վէ օգուչանլարընն անըն գրյմէթը ասլյէսինի սուհու-լէթլէ թագտիր իտէճէքլէրի մալիմ տիր։

Քէնտի մախտումընն իֆատաթը-նա պինէն, Նարլեան Ստեփան է-ֆէնտի թէմիյէ օլընան զաթէն նէ տէրէճէլէրտէ միւթէպէր վէ նամու-լու օլտըղընը, ճէրիտէի միւթէպէ-բէնիզին միւթէպէր օգուչանլարընա քէնտի պիր հարէքէթինի իրաէ իթ-մէքլէ միւթէֆի օլուրըզ։ Էկէր ճա-հիլը մէրգում միւգթէտիր իսէ, տէ-յիլ նութգ, իլա տէլաիլը մուգնիա իլէ ըէտտ էյլէսին։

Հիսապը ճարի իւզրէ Նարլեան գումանեասընընն չարշու քէպիրտէ պէյազճը թիւճճարանընտան իզզէթ-լու Գօսթաքի էֆէնտի վէ չիրքէթի մաղազասընա 200 լիրաի Օսմանի տէյնի պուլընտրդընտան, պիրատէ-բիմիզ Ստեփան էֆէնտի խաֆիէն (չիպչէսիզ քէնտի վէզաֆիֆինտէն թահրիք օլունարագ) պիր գաչ տէ-ֆա չիրքէթը մէգքիւբ մաղազասընա վէ հաթթա իգամէթկեահրնա միւ-բաճաաթլա, «աման էֆէնտիմ՝ գուտ-ըէթիմիզ եօգ, գումանեասընը թա-թիլը թէէտիյաթ խտէճէք, զէվալ գաբուսընա եէթիշմիշիզ, ֆագաթ սիզէ օլան տույունընմըզը թէէտիյէ խտէրէք, սիզի խօշնուտ գըլմագ խ-թէրիզ վէ զայրիհիմ՝ տէյէրէք, պիզէ պիր շէյ պիտիրմէքսիզին եա-լընըզ 150 լիրա թէէտիյէ խտեր. պու վագաատան պիր մահ սօնդրա, հիսապըմըզը պիլուլյէ տէյնիմիզի թէէտիյէ իթմէք իւզրէ չիրքէթը մէգքիւբրն միտիր վէ քեաթիպի ի-տարէխանէմիզէ ճէլպ խտիլուճէտ, տէֆթէրլէրինտէ 50 լիրանընն աչըգ պուլընտըրը զահիր օլտու։

Պունընն իւզրինէ պիզ միւքէտտէ-ըէն սիվալ իթտիկիմիզտէ, պիզէ պալտտէ պէյան մալիմամթը մու-տագըգանէ իֆատէ էյլէտիլէր, պիզ տախի էֆէնտիի մումանիլէյհին հարէ-ռէրը ԴԱՂԻՐԵՐԸ մէրտուտէն 50 լիրա-յը թաաճիլէն թէէտիյէ իթտիք։

Պու էմնատէ տօսթլարըմզդտան Դաւիթեան ըիֆաթլու Մելքոն է-ֆէնտի պիվիսուլ իչէ վագրի օլա-րագ վէ 50 լիրայը ճէպրէն պէնտէ-լէրինէ իատէ իթտիրէրէք, տէրհալ չիրքէթը մէգքիւբրն միտիր վէ քեաթիպինի քէնտի իտարէխանէսինէ կէօթիւրէրէք Մանուկ Ս. Նարլբեա-նընն բէտէրի Ստեփան էֆէնտիի տա-խի օրայա ճէլպ իթտիրէր. էֆէնտիի մումանիլէյհ իսէ էսարընն պէպյէճէ զահիրէ չըգտըղընը կէօրէրէք, նամու-ս պիր սուրէթտէ բաաթն տէր վէ տույունը պագրյէսինին թէէտիյէ ի-տէր։

Իշթէ արզու իտէնլէրին միւրաճա-աթ իտէպիլէճէքլէրի պէրհայաթ միւթէպէր վէ թիւճճար շահիտլէր։

Պիրատէրիմիզ չօգ տէֆալար պու կիպի միւրթէբիպլիք վէ սահր ահ-վալ վէ հարէքէաթը ղայրը մէշրուէ-պյլէ էլլի սէնէլիք իթիպար ու նա-մուսումիզը թախրիպ ու լէքէտար իթմէյէ չալըշմըշ. պիզ իսէ մումանի-լէյհին պու միսիլլու ահվալ ու հա-րէքէաթը ղայրը լայրգէսինէ թէտա-պիրը նիզամյէ իլէ նիհայէթ վերմէ-կէ գարարկիր իքէն, պաղը տօսթ-լար պիզի թէսքին վէ թասաիրէ մէ-սաի իմտիքլէրինտէն, զէվաթը մու-մանիլէյհիմին խավաթրը միւթէ-պերէլէրինի քէսը իթմէքսիզին խ-թինքեաֆ իթտիք. ֆագաթ պունը-լարըն տախի քէնտի սայ ու ղայ-ըէթլէրինին պօչա չըգմասը իչիւն բէչիման օլտըգլարընա պիզէ գա-նաթ հասըլ օլմուշ տըր։

Պիզիմ ալաճաղըմզդ մատտէսինէ կէլինճէ, տէյիլ մահալը սաիրէտէ անճագ մէհաբիմը ատլյէտէ իսպաթ իտիլէճէք տիր. զաթէն միւրաճաաթ էյլէտիկիմիզ մէհաբիմը մէգքիւբէ հէր չէյի հիւքմ իտէճէքլէր։

Շիւպհէսիզ բէտեր վէ մախտումը-նա գեչի-+ էրէդ-ըը մուճիպ օլաճագ պիրի պիրլէրինտէն աղըը տահա պիր չօգ վագաալար տախի նէչը օ-լընաճագ տըր։

Դ-ՒՐ Նուրի-

ԱՐՆԱՎՈՒՏԲԷՕԹ

ՀԱՐԻԳՉԷՏԷԿԵԱՆԸ

Արնավուտբէօյիւ հարիգինտէ միւ-սապ օլանլարընը թէհվինը իհթիյա-ճաթը իչիւն իանաթը նագտիյէ վէ սաիրէ ճէմ վէ թէվզիի զըմնընտա պան-եօլարա մութթասըլ օլան օտա վէ տա-իրէլեր (եանի էվլեր) կիւզէլճէ թէքրիր իտիլմիշ տիր։ Հէր չախս իչիւն թէմիզ եաթագ վէ հէր տիրլիւ լեվգիմաթ վէ նէֆիս թաամար հաղըը պուլունա-ճաղը իլան օլունը։ 15—11

ԳԻԴԱՕՐ ԹԻՐԻՆԵՆ
ՎԷ
ՊԻՐԱՏԵՐԼԵՐ
Պեյօղլու-Նոր Տուրու-Եօլու Ն. 505-511

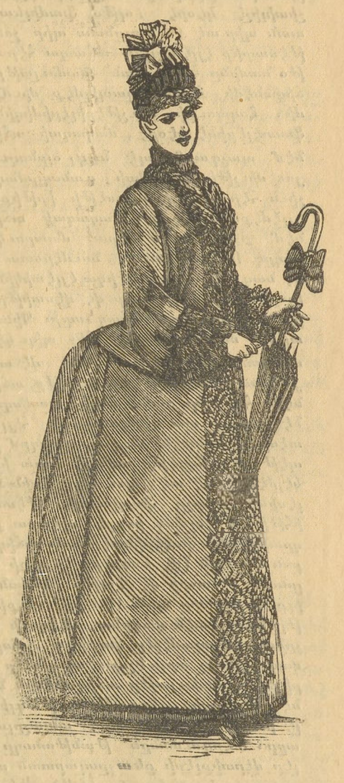

Մէգքիւբ մաղազատա ֆէվգէլատէ էհվէն ֆիյաթլա կէտէք հագըը վէ կէրէք էօշիւ իլէ էլպպէ վէ կէօմիէք ֆիրուէթ վէ իմալ իտիլմէքտէ պուլունա-ճաղը իլան օլունը։

ՊՐՈՒՍԱ ՔԻՒԲԻՒՐՏԼԻՍԻ

Պու սէնէ տօղրուճա մէգքիւբ պանեօ-յա թէչրիֆ պուլյուրաճագ օլան իհթի-յաճքեարանընն տէֆթը սուուպէթ վէ ճէլպը մէմունիյէթլէրի զըմնընտա պան-եօլարա մութթասըլ օլան օտա վէ տա-իրէլեր (եանի էվլեր) կիւզէլճէ թէքրիր իտիլմիշ տիր։ Հէր չախս իչիւն թէմիզ եաթագ վէ հէր տիրլիւ լեվգիմաթ վէ նէֆիս թաամար հաղըը պուլունա-ճաղը իլան օլունը։

ՇԱՐԳ

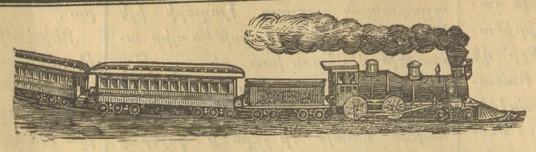

ՇԷՄԻՆՏՓԷՐԼԷՐԻ

ՏԷՐՍԱԱՏԷԹ ԻԼԷ ՔԻԻԶԻԻՔ-ՀԷՔՄԷՃԷ ԱՐԱՍԸՆՏԱ ԵՕԼՃՈՒ ԹՐԷՆԼԷՐԻ

1887 ալաֆր. Մայիս 12ստէն եթիպարէն եէնի էմրե տէկին եօլ Թարիֆասը.

ՍԹԱՄՊՕԼՏԱՆ ՔԻԻԶԻԻՔ-ՀԷՔՄԷՃԷՑԷ

ԹՐԷՆ ՆՈՒՄԷՐՕԼԱՐԸ	4	6	8	10	2	12	14	16	18	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38	40	42	44	46
ՍԹԱՍԻՕՆԼԱՐ	Սաք. հարաւ էօյլէնի ֆարար							ՎԱԴԹՐ ՀԱՐԼԻՔԼԻԹ								Լէյլինդրէն ոփշամա ֆարար							
Սթամպօլ	6 15	6 49	7 17	7 45	8 15	8 41	9 10	10 11	10 37	11 10	11 38	1 49	2 17	2 50	3 46	4 14	4 47	5 16	5 49	6 18	6 14	7 02	7 31
Գում-Գաբու	6 27	6 58	7 26	7 54	8 26	8 50	9 19	10 20	10 46	11 19	11 47	1 58	2 26	2 59	3 55	4 25	4 56	5 25	5 58	6 27	6 53	7 11	7 40
Եէնի-Գաբու	6 32	7 02	7 30	7 58		8 54	9 25	10 24	10 50	11 23	11 51	2 02	2 30	3 03	3 59	4 27	5	5 29	6 02	6 31		7 15	7 44
Սամաթիա	6 39	7 08	7 36	8 04		9	9 29	10 30	10 56	11 29	11 57	2 08	2 36	3 09	4 05	4 33	5 06	5 35	6 08	6 37		7 21	7 50
Եէտի-Գուլէ	6 44	7 12	7 40	8 04	8 37	9 04	9 32	10 34	10 59	11 33	12	2 12	2 39	3 13	4 09	4 36	5 11	5 38	6 13	6 40	7 02	7 24	7 54
Մագրիքէօյ	6 57	7 24	7 51	8 09	8 52	9 16		10 46		11 45		2 24		3 24	4 21		5 23		6 25		7 14		8 05
Այ-Սթէփանօ		7 33		8 21	9 04	9 25		10 55		11 55		2 33			4 30		5 32		6 34		7 24		
Քիւչիւք-Զէքմէճէ				8 30	9 14					12 03											7 32		

ՔԻԻԶԻԻՔ-ՀԷՔՄԷՃԷՑԷՆ ՍԹԱՄՊՕԼԱ

ԹՐԷՆ ՆՈՒՄԷՐՕԼԱՐԸ	3	5	7	9	11	13	15	17	19	21	23	25	27	29	31	33	35	37	39	1	41	43	45
ՍԹԱՍԻՕՆԼԱՐ	Մաղրիպ էօյլէնի ֆարար											ՎԱԴԹՐ ՀԱՐԼԻՔԼԻԹ								Լէյլինդրէն ոփշամա ֆարար			
Քիւչիւք-Զէքմէճէ		6 40										1 40								6 02			
Այ-Սթէփանօ		6 49		7 45		8 40		9 45		11 10		1 49		2 50			4 47		5 49	6 13		7 03	
Մագրիքէօյ	6 31	6 59	7 27	7 55	8 23	8 51		9 53		11 20		1 59		3	3 56		4 57		5 59	6 27		7 13	
Եէտի-Գուլէ	6 40	7 11	7 39	8 8	8 35	9 4	9 38	10 5	11 04	11 32	1 27	2 11	2 44	3 12	4 08	4 41	5 10	5 43	6 12	6 42	7 1	7 25	7 53
Սամաթիա	6 47	7 15	7 43	8 12	8 39	9 8	9 42	10 09	11 08	11 36	1 31	2 15	2 48	3 16	4 12	4 45	5 14	5 47	6 16			7 29	7 57
Եէնի-Գաբու	6 53	7 21	7 49	8 18	8 45	9 14	9 48	10 15	11 14	11 42	1 37	2 21	2 54	3 22	4 18	4 51	5 20	5 53	6 22			7 35	8 03
Գում-Գաբու	6 57	7 25	7 53	8 23	8 49	9 18	9 52	10 19	11 18	11 46	1 41	2 25	2 58	3 26	4 22	4 55	5 24	5 57	6 26	6 52	7 10	7 39	8 07
Սթամպօլ	7 05	7 33	8 1	8 31	8 57	9 26	10	10 27	11 26	11 54	1 49	2 33	3 06	3 34	4 30	5 03	5 32	6 03	6 34	7 07	7 18	7 47	8 15

Մեր-հոգը. — ՃէսամէԹի աղ օլան եիւքլէր պիլա ֆարգ հէր Թրէնտէ գապուլ օլունուր. Լաքին ճէսամէԹլի օլան եիւքլէր՝ ՏէրսաատէԹ իլէ Մաքրիքէօյ պէյնինտէ վէ էա օնտան էօԹէյէ իշլէյէն Թրէնլէրտէ գապուլ օլունաճագ տը.

ԻՇԼԷՄԷ ՄԻԻՏԻՐԻՃԷԹԻ

ԹԻՎՃԻՀԱԹ

Թէրմէ գազասը էշրաֆընտան Զուհատարզատէ Մ. Հմէտ էֆ.յէ ըիւԹպէի միրը միրանի (բաշալըգ),

Թագաէտտին բաշա հազրէԹլէրինին պիրատէրզատէլէրի ճ միլ պէ.յէ ըիւԹպէի սանխյէ սընֆը սանիսի, վէ Հասիպ էֆ.յէ ըիւԹպէի սալիսէ,

Մէարիֆ ՆէզարէԹը ճէլիլէսի մէքեաթիպը ըիւշտիյէ պաշ քեաթիպի Օսման Լֆ.յէ ըիւԹպէի սանխյէ սընրֆը սանիսի,

ՆէզարէԹը միւշարէլէ.յհա մէճլիս գալէմի միւմէ.յիլի Ըէշիտ պէ.յէ ըիւԹպէի սալիսէ,

Հօճապէ.յ (Օտէսա) շէհպենտէր վէքիլի վէ գանդէլարը Ցիգբան էֆ.յէ ըիւԹպէի սանխյէ սընրֆը սանիսի,

Ուրֆա (Եդեսիա) էշրաֆընտան Հաճի Քեամիլզատէ Հաճի Օսման պէ.յէ սԹապը ամիրե միւտիրլիկի բայէսի,

Թարիճիյէ ՆէզարէԹը ճէլիլէսի Թահսիլատ գալէմի խիւլաֆասընտան Ահմէտ Սալիհ պէ.յէ ըիւԹպէի սալիսէ,

Սուրիա վիլայէԹի մէրքէզ պիտայէԹ մահքէմէսի միւտտաիի ումումի մուավինլիկի՝ Եաֆա ԹիճարէԹ մահքէմէսի ըէիսի Իսքէնտէր էֆ.յէ Թէվճիհ պույրուլմըշ տը.

* * *

ՄէքԹէպը Հարպիյէի Շահանէ բիյատէ մուալլիմի միրալայ Ալի պէ.յ վէ մուավինի եիւզպաշը Քեազիմ էֆէնտիյէ 5ինճի Մէճիտի,

Իքինճի (Էտիրնէ) օրտուի Հիւմայուն բիյատէ 13ինճի ալայրընը ալայ էմինի օլտըղը հալտէ Ցէտէ Աղաճտաքի իտարէի ասքէրիյէ շիպէսի ըիյասէԹինտէ իսԹիտամ օլընան Ալի էֆ.յէ միճէտտէէն, վէ օրտուի մէգբիւբ աչզալարընտա իքէն 3ինճի նիշանը Թապուրընա նագլ օլընարագ Էտիրնէ սԹասիոնը նագլիյաԹ վէ սէվկիյաԹընա մէմուր իտիլէն գալաղասը Զէք.ըիա էֆ.յէ Թէպտիլէն կինճի Մէճիտի,

Ա.էմմանիալը էճզաճը Մ. Արնօլտա կինճի Մէճիտի նիշանը իհսան պույրուլմըշ տը.

ԻԼԱՆ

Պաղը միւրԹէքիլէր՝ էհալիյի իրֆիալ վէ մամուլաթը ամիրանէմին մագնար օլտըղը բաղալԹը ամմանինէ խալէլ կէԹիրմէք նէյէԹը խայինանէսիյէ կէրէք քէնտի իմալ էյլէմէքլէրի պիկարա քեաղըտալարը իւզերինէ նամը ամիրանէմի վագ վէ կէրէք «Վօլթօ» էէրինէ «Օլթօ» վէ «Տօլթօ» վէ սարիէ եավարագ վէ կէրէք ալամաթը ֆարիգամը (մարգամը) Թանրիթի վէ այնէն Թագլիա էյլէյէրէք վէ պունլարընան խայրճալարը տա էհալիյի տահա զիյատէ ալտատապիմէք վէ ինտէլիյճապ հագգ գազանապիմէք իչիւն իշիտիրէք կէօրէ «Օլթօ ֆամիլեասընտան պիր տա, 15 եաշընտա պիր չօճուգ Թէտարիք էյլէմիշէր. ամապա հէր Վօլթօ նամընը հագգ օլան՝ մամուլաթը ամիրանէմի հագգ օլապիլմէք միւքի՞ն մի; Հալպուքի միշէթրիլէրիմիզին իֆատէլէրինէ կէօրէ, մաղսալի ամիրանէմ պաչզա մահալէ նագլ օլընը տէյտ միշէթրիլէրիմիզի գանսըրմագ իչիւն հէր նէվի խասպասԹի իրԹիքեապ էյլէմէքտէ իմիշէր. Մաղսալի ամիրանէմ՝ 20 սէնէտէն պէրու մասրաֆի վէ Պաղդ Բազարընտա 29 նումէրօտա տըր, վէ նագլ էյլէմէք իգԹիսա էյլէտիկինտէ, էլվէրԹէԹ կագէթալար վէ վասիԹը ալտրէ իլէ իրան օլընաճագ տըր. Պինանալէյհ մէրգուման իլէ հէր պիր կէօնա մինասէպԹիմիզ եօգ տըր, վէ ամիէ.յէ մասրաֆի օլան մամուլաթը ամիրանէմէ հէր պիր քիմսէ մալիք օլամազ. Հէր նէ գասար տա մէրգումանը հէյլէ ուսէսսէլէրինէն՝ մաղսա օլաղըմ բաղալէթ վէ էմնիյէԹը ամիէ.յէ սալա խալէլ կէլմէմիշ իսէ տէ, պու հէյլէլէրին ճի�էսինէ գարշը ֆալա պիր ԹէսպիրԹ իհԹիյաճի օլմագ իւզրէ էհվալ ինանմանը ալիէրի պույրուլմագ իւզրէ իրան օլընը.

3—6

ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ

ԷՎՐՕԲԱ ՊՈՐՍԱՄԸ

Լօնտրա 11 մայիս

Ինկիլ. էհսամը Ինկ. Լիր.	103-1/16
Օսմ. էհսամը աչըլըը	13-5/8
» » գաբանը	13-1/2
» » Սէրի Ա	21-1/2
» » » Պ	13-5/8
» » » Ս	13-1/2
Օթօման 1871	73-1/2
Օսմանլը Պանգասը	10-1/8
Բուսիա իսթիգրազը	96-7/8
Մըսըր տուլ. մուԹահրատ	74-1/2
» իսթիխյազը	97-3/8
Տարբա Սանխյէ Մըսըր	71-1/2
Թօլիա իսթիգրազը	97-3/4
Մահաուխթ. էհսամը 1877	-
Գամպիօ Բարիզ 3 այ վատէ	-

—

Բարիզ 11 մայիս

Ֆրանս. էսկ. 3 % ֆր.	80-50
» » 4½ %	108-25
Իսպէն Օսմ. էհսամը աչըլըը	13-77½
» » » գաբանը	13-72½
Մէլ-ոդոթէէ	
Սէրի Պ.	13-75
» Ս.	13-50
Բուսիէլի չըմլինտրֆէրի	31-62½
Օսմանլը ԲէՀթիսի էհսամը	-
» Պանգասը	504-37½
Դրէտի Լիոնէ	547-50
Դրէտի Ֆոնսիէ	1365-
Լիոն ազտիսնը	1225-
Սիւմէյիշ ազտիսնը	2015-
Բուսիա 5 % 1877	100-3/8
Իթալիա էհսամը	98-05
Մըսըր ֆոնտ. մուԹահրատ	376-25
Եունան 5 % 1879	334-37½
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-25

—

Վիէննա 11 մայիս

Լօնտրա իւզերինէ գամպիօ	127-25
Բումէլի չըմլինտրֆէրի	15-50

—

ԳԱԼԱԹԱ ՊՈՐՍԱՄԸ

Էսկ. ում. տիւն ազչ. գաբ.	15-06
» » » էն եիւքսէք	15-09
» » » էն աշաղը	15-05
Պու սապահ աչըլըը	15-06
Իսթիգրազը սապիսի տիւն գաբ.	39-20
» » » էն եիւքսէք	39-22
» » » էն աշաղը	39-20
» » » աչըլըը	20-20
Մըսըր մուԹահրատ գաբ.	83-10
Պու սապահ աչըլըը	83-15
Սէրի Ա.	22-30
» Պ.	15-35
» Գ.	15-06
Բուսիէլի չըմլինտրֆէրի	32-87½
Ագչէ ֆախրի	07-
Ռէյսը Դրչ.	-
Հէվալէսիզ »	12-½

—

ՊԱՆԴԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	6-30
Սթամպօլ պանգասը	5-15
ՍոֆիէԹ ժէնէրալ	4-
Թրամվայ	2-97½

ԱԳՕՋԼԷՐԻՆ ՖԻԾԱԹԸ

Օսմ. լիրասը 100 ղրչ.տան	Ղրչ. Բ.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	107-35
ՄէԹալիք »	98-10
Պէշլիք »	102-20
Ալթընլըգ »	102-20
Ինկիլիզ Լիրասը	110-38
Ֆրանսըզ ալԹունը	88-06
Բօլ	90-34
Գրէմից ալԹունը	51-20
Գարպոն գայմէսի	10-20

ԹԱՍՓԻՏԻՃ ՔԵԱՂԸՏԸ

20) լիք քեաղըտ	
50) » »	18-10
100) » »	
500) » »	
1000) » »	18-
10000) »	

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

—

Թարապլուսը-Ղարպ ֆըրգասընա կէօնտէրիլմէք իւզրէ միպայասը մէվգրի միւնագասայա գօնուլան ալԹը պին քիլը ճէտիտ պուղտայ իլէ ալիք պին գըյէ էրզին մայիսին ալԹընը չարշէնպիկ կինինա գաբարը գաթիսի վերիլէճէկինտէն վէ եէտինճի բէնճշէնպիկ կինինա տաբի թէգարրուբ իտէճէք ֆիյաթընտան եիւզտէ պէշ ԹէնգԹիլ գապուլ օլընաճաղընտան, իմայա Թալիպ օլանլարընն մագամը Սէրասքէրի Լէվազիմաթը Ումումիյէ տաբրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

28 Նիսան 1887

3—2

ՊԱՊԸ ՍԷՐԱՍԿԷՐԻ
ճանիպը ալիսինտէն

—

Շամը չէրիֆտէ պուլունան հէր սընրֆ ասաքիրը Շահանէ իչիւն պին իւչ եիւզ իւչ սէնէսի Թէմմուզընտան իթիպարէն պիր սէնէլիք օլարագ միւպայասը գօնԹրաթ.ա բապԹ օլընաճագ օլան հօրանի վէ պէլտի օլմագ իւզրէ էքի ճընս հընԹա իլէ արապի վէ բուսի օլարագ քէզալիք էքի ճինս չաիրին վէ ասաքիրը մէրգումէ հայվանաթը իչիւն ալընմասը իգԹիզա խտէն վէ պէհէր գըյէի ճէտիտի եէտի. սէբիզ ֆիյաթա մահալի Թալիպի էօհտէսինտէ օլան սամանընն, իմայանա Թալիպ օլանլարընն պէշ կինէ գասար Լէվազիմաթը Ումումիյէ տաբրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր.

28 Նիսան 1887

3—2

Խապինէի Խասսա Շահանէ
ճանիպը ալիսինտէն

—

Սէրայը Հիւմայունը ճէնապը Միւլիքեանէ հաթապ անպարը իչիւն ալընաճագ քէօմիւրին գարարը գաթիսի մայիսը բուումինին տէօրտունճի բազար երԹէսի կիւնիւ վերիլէճէկինտէն, Թալիպ օլանլարըն եէվմը մէզգիւրուռ նիհայէթ սաաթ տօղուզա գատար Խազինէի Խասսա Շահանէյէ կէլմէլէրի իլան օլունը.

29 Նիսան 303

3—1

Պէտերբուրգ բաչա տամատը իգդէԹլու Արիֆ պէ.յին Տէրսաատէթ էմնիյէթ սանտըղընա Իւսկիւտար պիտայէթ մահքէմէսինտէն վերիլէն պիր գրթա իլամ մուճիպինճէ, մահքիւբ խանէ մէնպիհ տէ.յին պուլունան 100 ա տէտ Օսմանը լիրասընըն մա ֆաղ վէ մէսարիֆը մուհաքէմէ Թէէմմիր իսթիյֆասը զըմնընտա մէտեունը մումանիլէյհին էօհտէի Թասարրուֆընտա օլան վէ աղտէմէճ հաճ ի տիլէն ԴարԹալ գաղասընա Թապի Պաշը Պէշիւք գարիյէսինտէ Թարաֆլարը Հաճի Իմամ պաղչէսի վ. ճէպէլ վէ տիկէր Թարաֆը ճէրբահ Իպրահիմ էֆէնտի խանէ վէ մաղասը վէ Թարաֆը բապի Թարիգ ամիրլէ մահտատա մա միչԹէմիլա պիր պաղ միւլք խանէ վէ 4 տէօնիւմ պաղ վէ պիր աղըլ վէ 24 տէօնիւմ տիկէր պաղին պատէլ իլան ֆիրուխԹը մահքէմէի մէզբիւրէ ըիյասէԹինտէն վագր օլան իչար իւզերինէ Թարիխտէն 15 կիւն սօնրա պիլ միւզայէտ ֆիրուխԹընա Թէչէպիւս օլունաճաղը ԴարԹալ պիտայէԹ մահքէմէսի Իճրա տաբրէսինտէն իլան օլունը.

27 Նիսան 303

ԹիւԹիւնճիւ Թաչատուբրն սէնէ 304 վէ 62 նումէրօլու իլամ մուճիպինճէ, հաֆրզ հալիմ էֆէնտիյէ մահքիւմնպիհ տէ.յնի օլան մաալիմէլ մրգտաբ մէպալիղին Թէսվիյէսի զըմնընտա ՊէշիԹաչտա Գաբատան Խպրահիմ աղա մահալլէսինտէ վագը 2 նումէրօլու ԹիւԹիւնճիւ վէ 4 նումէրօլու պէրպէր տիւքքանը իլէ 6 նումէրօլու պէքեար օտաարընտա 8 հիսսէ իթիպարը իլէ միԹէաբրրի օտրը 5 հիսսէի շայիաը ինտէլիզայէտ 15,000 ղրչ. պէտէլ իլէ Թալիպի էօհտէսինտէ Թէգարրուբ էյլէտիկինտէն, պէտէլը մէզբիւբ իւզերինէ 100տէ 5 զամմի իլէ Թալիպ օլանլարընն Թարիխը իլանտէն իթիպարէն 31 կիւն զարֆընտա Պէյօղլու ՊիտայէԹ մահքէմէսի Իճրա մէմուրյէԹինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունը.

28 Նիսան 303

Սամաթեայը Մէհմէտ աղասընն Տէրսաատէթ պիտայէթ մահքէմէսի պիրինճի Հէգուդ տաբրէսինտէն վերիլէն պիր գըլթա ու. Համ մուճիպինճէ

Մալիյէ խազինէի ճէլիլէսինէ մահքիւմանպիհ տէ.յնի օլան մէպալիղը մալիմէնին Թէվվիյէսի զըմնընտա մէտեունը մէգումին էօհտէսինտէ պուլունան հօճա Ղըյասէտտին մահալլէսինտէ Թավանը չէվմէ սօգաղընտա 37 նումէրօ իլէ մուրագամ Թախմինէն վէ Թէրպիէն 130 ղրա 6 բարմագ իւզերինէ մէպնի իքի գաթտան իպարէթ 5 օտա վէ 61 ղրա պաղչէ.յի հավի պիր պապ ախչապ Խանէնին ֆիրուխԹ.յա մաԹլուպը Խազինէնին իսԹ.յֆասը Խազինէի ճէլիլէ վէքիլի Թարաֆընտան իսԹիտա գըլրմըշ օտաղընտան, մէգբիւբ խանէ վէ պաղչէ Թէմմամընն Թարիխը իլանտէն իԹիպարէն 15 կիւն սօնրա պիլմիւզայէտ ֆիրուխԹընա Թէչէպիւս օլունաճաղը վէ պէտէլինէ Թասաֆկիյէի Տույուն Թահվիլաթը գապուլ օլունաճաղը Տէրսաատէթ մէրքէզ Իճրա տաբրէսինտէն իլան օլունը.

14 Նիսան 303

ԻզդէԹլու Մահմուտ պէ.յին Տէրսաատէթ Պիտայէթ մահքէմէսի պիրինճի հուգուգ տաբրէսինտէն սէնէ 302 քեանունի սանի 21 Թարիխլէ վերիլէն պիր գրթա իլամ մուճիպինճէ Էտիրնէլի Ալէքսանտրօ Եուվանիյէ տէ.յնի պունլանան մէպալիղը մալիմէնին Թէէմմիր իսԹիֆասը իչիւն մերհուն վէ ֆիրուխԹը մահքիւմ օլան Զէնպէրլի Թաշ ճիվարընտա Վիզտարիյէ մահալլէսինտէ քեանն 7 օտա վէ 2 սուֆա վէ արգա Թարաֆընտա 100 արշին մըգտարը պաղչէ.յի վէ միչԹէմիլաթը սարէ.յի հավի 3 նումէրօլը պիր պապ քեարկիր խանէ Թէէմմամընն պունտան էվվել պիլմիւզայէտ լիրա 100 ղրչ.տան օլմագ իւզրէ 31000 ղրչ.տա Թալիպի էօհտէսինտէ Թէգարրուբ էԹմիշ օլտուղընտան, պունտան զի.յատէ.յէ եանի 100տէ 5 զամմի իլէ Թալիպ օլանլարընն վէ տահա զիյատէ մալիմանի ալմագ իսԹէ.յէնէրին 31 կիւն զարֆընտա Տէրսաատէթ մէրքէզ Իճրա տաբրէսինտէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունը.

26 Նիսան 303

ԱԼԷՍ ԶԷԹԹԻՆ ԵԱՂԸ

Սթամպօլտա Մէրճան չարշըսընտա վագը Զուգուբ խանտա Հաճի Ալի աղանին 5 նումէրօլը օտասընտա խալիս Էտրէմիտ զէ.յթին եաղը էհվէն ֆիյաթա սաթըլմագտա օլմըղը իլան օլընը.

6—1

ԻԾԱՆ

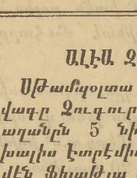

Արթզ նէ՝ ՏԷՂ ՆէթԷՆ, նէ՝ եիրէք արգնթըը, նէ՝ նէզվ վէ նէ էօքսիրիք գալմայաճագ տը.

Իսթէ.յէնէ պու պապատ մէճճանէն իթաթ մալիմաթ օլունաճաղընտան, բասթա իւճրէթի վերիլէրէք Մարսիլեատա Տօքթ. Գէլէրէյ (Dr. Cte. Cléry) մէքթուպ եազրմալը տը.

Մէկբիւբ խասթալըգլարը տէփ իտէն իլաճրն Տէրսաատէթտէի տէբօղիթօճը՝ Ինկիլիզ էճզախանէսինին սահիպի Գանճիք պիրատէրէր տիր.

ԿԵԱՆԷ. ԱՃՈՒՕՆ Ա ԳԵՂ. ՄԱՂԵՐՈՒ.

ՄԷԼՐՈԶ

ՄԱՂԵՐՈՒ ՍԷՆ ՀԱՏԻԿ ԵՈՒՐԹԻՒՂ

Իրապէս իրենց առջի Թարմ գոյնին կը գարձնէ Ճերմկած կամ գունաթափ մազերը. կը գադրեցուցէ անոնց Թափելը. Կը մաքրէ գլուխը, կը վերջացուցէ Թեփը, ու մազերուն նոր կեանք, աճումն, փայլ ու գեղեցկութիւն կուտայ:

Կը վաճառուի Երկու չափով՝ մեծ շիշերու մէջ:

Պրլաուր մԹերանացը Լոնտոն է (114 and 116, Southa ԝpton Row). Նշանպէս Բարիզ ու Նիու Եորք:

Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա Գանճիք պիրատէրլէրին Ինկիլիզ մաղազասընտա վէ Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա Մ. Գարանանտրն Ինկիլիզ մաղազասընտա պուլունը.